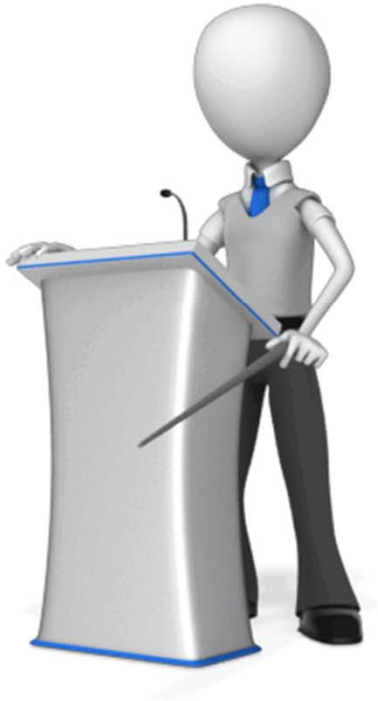
T.C.
TÜRK PATENT VE MARKA KURUMU

ÇALIŞAN BULUŞLARI
YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARINDA GERÇEKLEŞTİRİLEN BULUŞLAR
KAMU DESTEKLİ PROJELERDE ORTAYA ÇIKAN BULUŞLAR

Seren KÜÇÜKKAYA ACER
Sınai Mülkiyet Uzmanı

İÇERİK

- MEVZUAT
- ÇALIŞAN BULUŞLARI
- YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARINDA GERÇEKLEŞTİRİLEN BULUŞLAR
- KAMU DESTEKLİ PROJELERDE ORTAYA ÇIKAN BULUŞLAR
- YARIŞMA

Seren KÜÇÜKKAYA ACER
İstatistiklerle
YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARINDA GERÇEKLEŞTİRİLEN BULUŞLAR
adalet

MEVZUAT

24.6.1995 tarihli
551 sayılı Patent Haklarının Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname

22.12.2016 tarihli
6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu

29.9.2017 tarihli
30195 sayılı Çalışan Buluşlarına, Yükseköğretim Kurumlarında Gerçekleştirilen Buluşlara ve Kamu Destekli Projelerde Ortaya Çıkan Buluşlara Dair Yönetmelik

30.6.2020 tarihinde yayımlanan
Yükseköğretim Kurumlarında Gerçekleştirilen Buluşlar Uygulama Kılavuzu

ve

Çalışan Buluşları Uygulama Kılavuzu

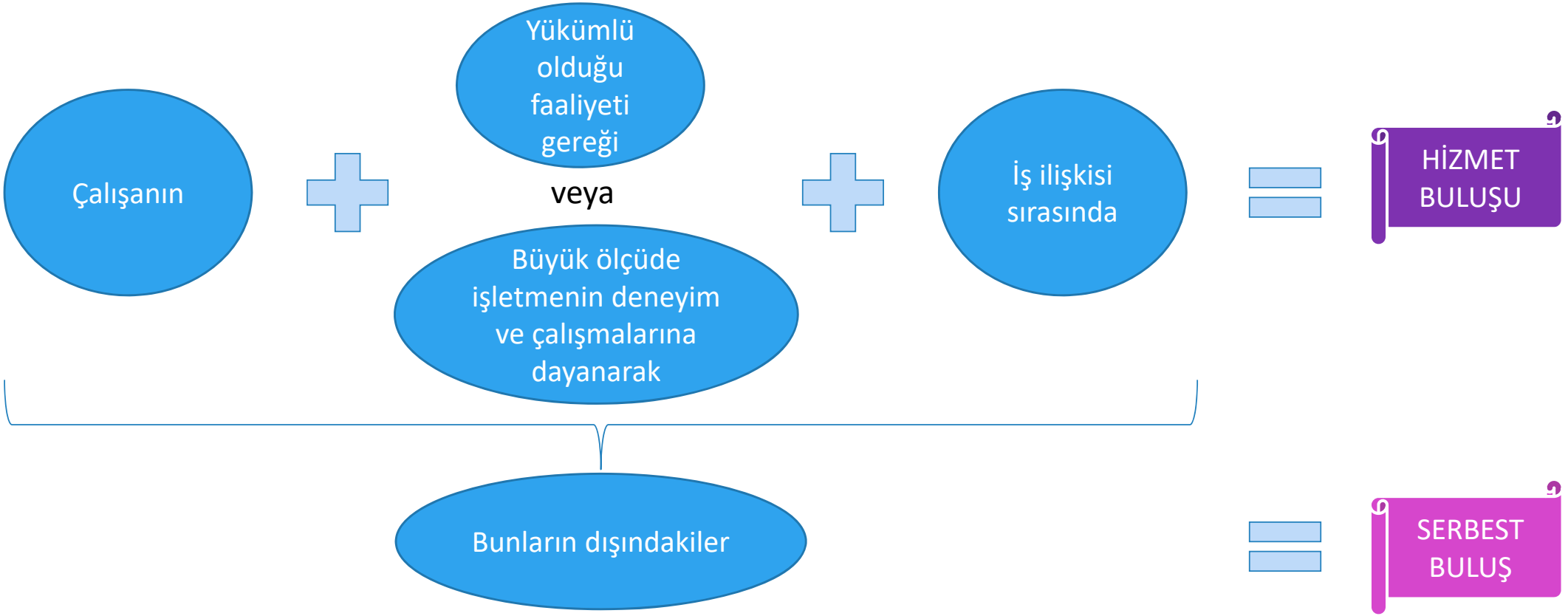
MEVZUAT

	MÜLGA 551 KHK	6769 SMK
Çalışan Buluşları	**Madde 16-38** «teknik iyileştirme teklifleri» **Madde 24** Bedelin Yönetmelikle Düzenlenmesi ve Tahkim Usulü	**Madde 113-120** **Madde 115(9)** Bedel ve Tahkim Usulü
Yükseköğretim Kurumlarında Gerçekleştirilen Buluşlar	**Madde 41** • Serbest buluş • Üniversitenin kazançtan talep etme hakkı (Üniversite tarafından yapılan harcamaları aşamaz)	**Madde 121** • Buluşun bildirim zorunluluğu • Patent başvurusu zorunluluğu • Buluştan elde edilen gelirin paylaşımı
Kamu Destekli Projelerde Ortaya Çıkan Buluşlar	---	**Madde 122** • Bildirim zorunluluğu • Patent başvurusu zorunluluğu • Kamunun kullanım hakkı

ÇALIŞAN BULUŞLARI

SMK madde 113-120

«Madde 113» *Hizmet Buluşu / Serbest Buluş*

ÇALIŞAN BULUŞLARI

SMK madde 113-120

«Madde 114» *Hizmet Buluşuna Dair Bildirim Yükümlülüğü*

Çalışan

- Yazılı olarak
- Geciktirmeksizin

- Teknik problem, çözümü ve hizmet buluşunun nasıl gerçekleştirilmiş olduğu açıklanır.

- Çalışanların katkı payı belirtilir.

İşveren

ÇALIŞAN BULUŞLARI

SMK madde 113-120

«Madde 114» *Hizmet Buluşuna Dair Bildirim Yükümlülüğü*

ÇALIŞAN BULUŞLARI

SMK madde 113-120

«Madde 115» *İşverenin Buluşa İlişkin Hakkı ve Hak Talebinde Bedel*

Çalışan

Buluş Bildirimi

İşveren

Bildirim tam

Hak sahipliği talebi (**4 ay**)

Talep yok

SERBEST BULUŞ

Talep var

SERBEST BULUŞ

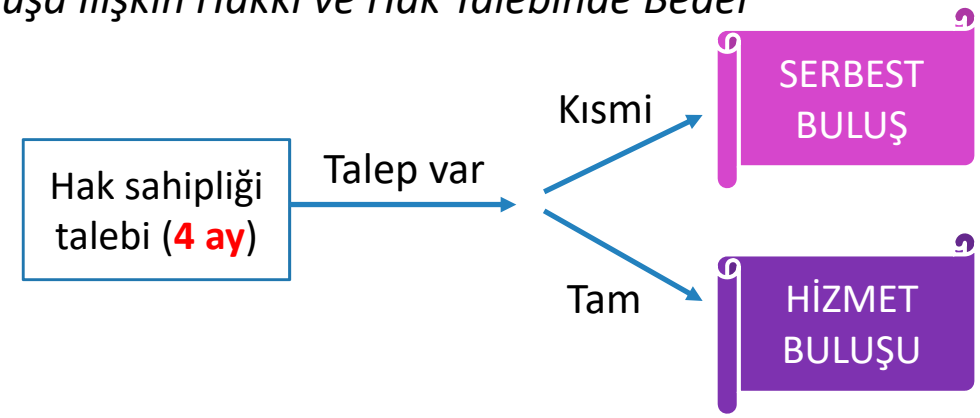
HİZMET BULUŞU

ÇALIŞAN BULUŞLARI

SMK madde 113-120

«Madde 115» *İşverenin Buluşa İlişkin Hakkı ve Hak Talebinde Bedel*

İşveren, **tam hak talep etmediği takdirde,** kendisine bildirimi yapılan buluşa ilişkin bilgileri, çalışanın haklı menfaatlerinin devamı süresince **gizli tutmakla yükümlüdür.**

İşveren hizmet buluşu üzerinde **tam hak talep ederse,** çalışan **makul bir bedelin** kendisine ödenmesini işverenden isteyebilir.

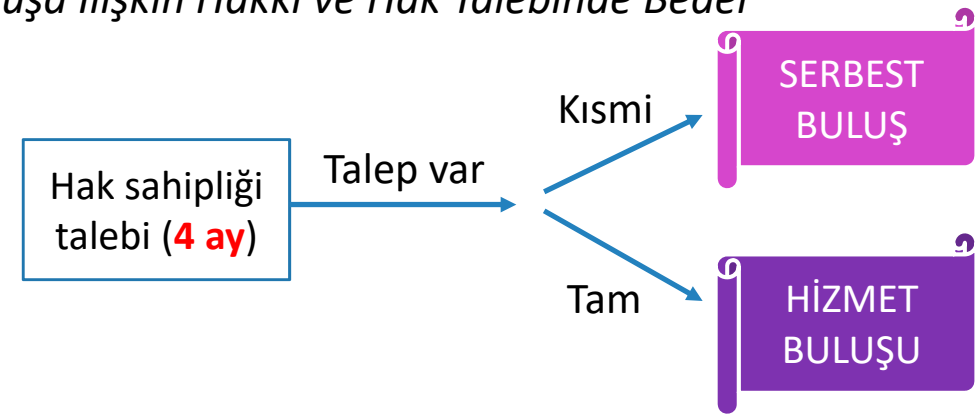
İşveren hizmet buluşu üzerinde **kısmi hak talep ederse,** işverenin buluşu kullanması hâlinde, çalışanın **makul bir bedelin** kendisine ödenmesini isteme hakkı doğar.

ÇALIŞAN BULUŞLARI

SMK madde 113-120

«Madde 115» *İşverenin Buluşa İlişkin Hakkı ve Hak Talebinde Bedel*

İşverenin hizmet buluşuna ilişkin kısmi veya tam hak talebinde bulunmasını takiben **bedel ve ödeme şeklî,** işveren ile çalışan arasında imzalanan **sözleşme veya benzeri bir hukuk ilişkisi hükümlerince** belirlenir.

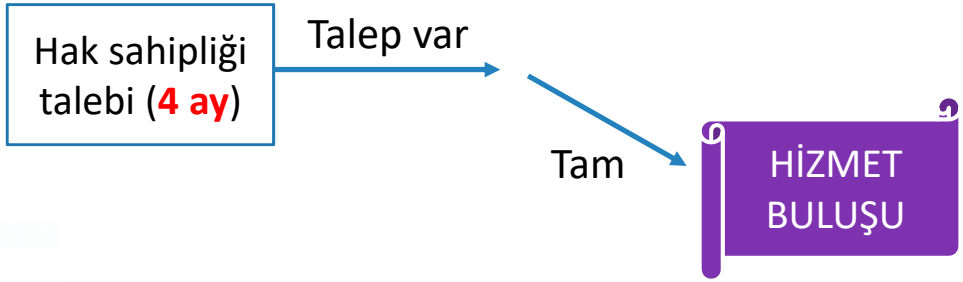

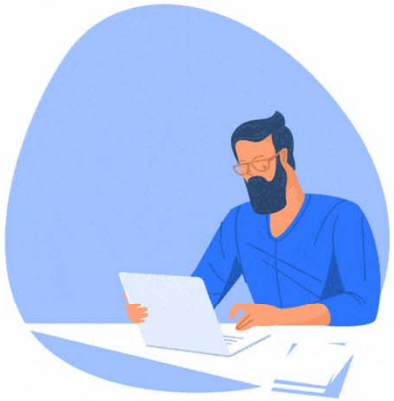
Çalışan buluşları ile ilgili bedel tarifesi ve uyuşmazlık hâlinde izlenecek tahkim usulü yönetmelikle belirlenir.

ÇALIŞAN BULUŞLARI

SMK madde 113-120

«Madde 116» *Hizmet Buluşu İçin Patent Başvurusu Yapılması*

İşveren, kendisine bildirimi yapılan hizmet buluşu için **tam hak talebinde** bulunmuşsa patent verilmesi amacıyla ilk başvuruyu Kuruma yapmakla yükümlüdür.

Ancak işveren, işletme menfaatleri gerektiriyorsa, patent başvurusu yapmaktan kaçınabilir.

ÇALIŞAN BULUŞLARI

SMK madde 113-120

«Madde 116» *Hizmet Buluşu İçin Patent Başvurusu Yapılması*

İşverenin hizmet buluşu için Kuruma ilk **başvuru yükümlülüğü**;
a) Hizmet buluşunun serbest buluş niteliği kazanması,
b) Çalışanın, buluşu için başvuru yapılmamasına rıza göstermesi,
c) İşletme sırlarının korunmasının başvuru yapmamayı gerektirmesi,
hâllerinden **en az birinin** gerçekleşmesiyle **ortadan kalkar.**

İşveren, tam hak talebinde bulunmuş olduğu hizmet buluşu için başvuruda bulunmaz ve çalışanın belirleyeceği süre içinde de başvuruyu yapmazsa, buluş **serbest buluş niteliği kazanır.**

Hizmet buluşu serbest buluş niteliği kazanmışsa, çalışan bizzat başvuru yapma hakkına sahiptir.

ÇALIŞAN BULUŞLARI

SMK madde 113-120

«Madde 117» *Çalışan Buluşlarına İlişkin Hükümlerin Emredici Niteliği ve Hakkaniyete Uygunluk Şartı*

*(1) İşverenler tarafından, bu Kitabın çalışan buluşlarına ilişkin hükümlerine aykırı olacak şekilde **çalışanların aleyhine düzenleme ve uygulama yapılamaz.** Tarafların çalışan buluşlarına ilişkin sözleşme yapma serbestliği,*

hizmet buluşlarında patent verilmesi için yapılacak başvurudan;

serbest buluşlarda ise çalışanın işverene yapacağı bildirim yükümlülüğünden sonra başlar.

*(1) Hizmet buluşları ile serbest buluşlar konusunda işveren ile çalışan arasında yapılan sözleşmeler, çalışan buluşlarıyla ilgili emredici hükümlere aykırı olmasa dahi, önemli ölçüde **hakkaniyetle bağdaşmıyorsa geçersiz sayılır.** Aynı kural belirlenen bedel için de geçerlidir.*

*(2) Sözleşmenin veya belirlenmiş olan bedelin hakkaniyete aykırı olduğu hakkındaki itirazlar, **iş sözleşmesinin bitiminden itibaren en geç altı ay içinde** yazılı olarak ileri sürülebilir.*

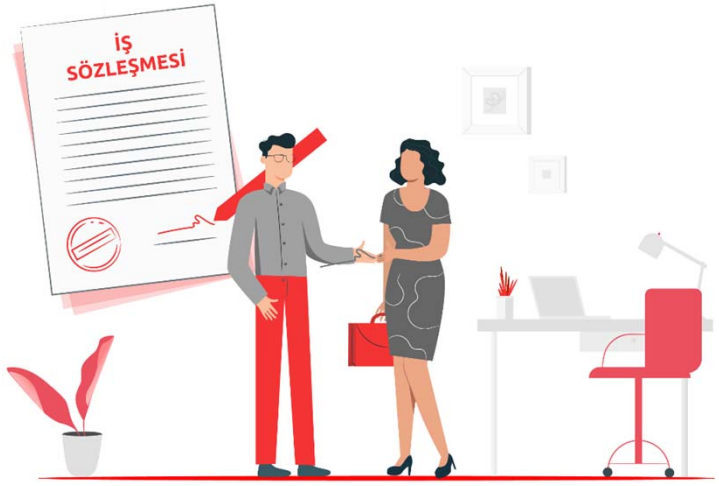
ÇALIŞAN BULUŞLARI

SMK madde 113-120

«Madde 118» *Tarafların Patent Başvurusu ile İlgili Hak ve Yükümlülükleri*

Çalışan, patent alınabilmesi için gerekli bilgileri işverene vermek ve gerekli yardımı yapmakla yükümlüdür. İşveren de hizmet buluşuna patent verilmesi için yaptığı başvuru ve eklerinin suretlerini çalışana vermek ve çalışanın talebi üzerine başvuru işlemleri sırasındaki gelişmeleri ona bildirmekle yükümlüdür.

Çalışan buluşundan doğan hak ve yükümlülükler, **iş sözleşmesinin sona ermiş olmasından etkilenmez.**

ÇALIŞAN BULUŞLARI

SMK madde 113-120

«Madde 119» *Serbest Buluş, Bildirim Yükümlülüğü ve Teklifte Bulunma Yükümlülüğü*

Çalışan, iş sözleşmesi ilişkisi içindeyken serbest bir buluş yaptığı takdirde, durumu geciktirmeden işverene bildirmekle yükümlüdür. Bildirimde, buluş ve gerekiyorsa buluşun gerçekleştirilme şekli hakkında bilgi vermek suretiyle, buluşun gerçek bir serbest buluş sayılıp sayılmayacağı konusunda işverenin bir kanaate varabilmesi sağlanır.

İşveren, buluşun serbest bir buluş olmadığına ilişkin itirazını, kendisine yapılan bildirim tarihinden itibaren **üç ay** içinde yazılı bir bildirimle ileri sürebilir.

Serbest buluşun **işverenin faaliyet alanı içinde değerlendirilebilir olmadığı açıksa,** çalışanın **bildirim yükümlülüğü yoktur.**

ÇALIŞAN BULUŞLARI

SMK madde 113-120

«Madde 120» *Çalışanın Önalım Hakkı*

İşverenin iflas etmesi ve iflas idaresinin de buluşu işletmeden ayrı olarak devretmek istemesi hâlinde çalışanın, yapmış olduğu ve işverenin de tam hak talebinde bulunduğu buluşa ilişkin olarak **önalım hakkı vardır.**

30195 SAYILI ÇALIŞAN BULUŞLARINA, YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARINDA GERÇEKLEŞTİRİLEN BULUŞLARA VE KAMU DESTEKLİ PROJELERDE ORTAYA ÇIKAN BULUŞLARA DAİR YÖNETMELİK (ÇBY)

BAŞLANGIÇ HÜKÜMLERİ	***«1-4. Maddeler»*** Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar
BİRİNCİ KISIM	***«5-27. Maddeler»*** Çalışan Buluşları ile İlgili Bedel Tarifesi ve Uyuşmazlık Halinde İzlenecek Tahkim Usulü
İKİNCİ KISIM	***«28-35. Maddeler»*** Yükseköğretim Kurumlarında Gerçekleştirilen Buluşlar
ÜÇÜNCÜ KISIM	***«36-40. Maddeler»*** Kamu Destekli Projelerde Ortaya Çıkan Buluşlar
DÖRDÜNCÜ KISIM	***«41-43. Maddeler»*** Çeşitli ve Son Hükümler: Faydalı Model için uygulama, Yürürlük, Yürütme
ÖRNEKLER	2 adet Kıyas yöntemi ve 21. madde bedel hesaplanması

30195 SAYILI ÇALIŞAN BULUŞLARINA, YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARINDA GERÇEKLEŞTİRİLEN BULUŞLARA VE KAMU DESTEKLİ PROJELERDE ORTAYA ÇIKAN BULUŞLARA DAİR YÖNETMELİK (ÇBY)

BİRİNCİ BÖLÜM	***«5-9. Maddeler»*** Bildirim ve Hak Talebi
İKİNCİ BÖLÜM	***«10-11. Maddeler»*** Bedelin Belirlenmesi
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	***«12-15. Maddeler»*** İşletme Tarafından Kullanılan Buluşlardan Elde Edilen Kazanç
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM	***«16-18. Maddeler»*** İşletme Tarafından Kullanılmayan Buluşlarda Buluştan Elde Edilen Kazanç
BEŞİNCİ BÖLÜM	***«19. Madde»*** Bir Ürün veya Yöntemde Birden Fazla Buluşun Kullanılması
ALTINCI BÖLÜM	***«20. Madde»*** Hizmet Buluşunun Ait Olduğu Grubun Belirlenmesi
YEDİNCİ BÖLÜM	***«21-23. Maddeler»*** Bedelin Hesaplanması, Ödeme Şekli ve Süresi
SEKİZİNCİ BÖLÜM	***«24. Madde»*** Uyuşmazlık ve Tahkim
DOKUZUNCU BÖLÜM	***«25-27. Maddeler»*** Çeşitli Hükümler

30195 SAYILI ÇALIŞAN BULUŞLARINA, YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARINDA GERÇEKLEŞTİRİLEN BULUŞLARA VE KAMU DESTEKLİ PROJELERDE ORTAYA ÇIKAN BULUŞLARA DAİR YÖNETMELİK (ÇBY)

«Madde 11» *Bedelin Taraflarca Belirlenmesi*

Kamu kurum ve kuruluşlarında çalışanlara buluşları için ödenecek bedel, buluştan elde edilen **net gelirin üçte birinden az olamaz.**

NET GELİR = Buluştan elde edilen gelir **-** Buluşun gerçekleştirildiği çalışma için yapılan her türlü gider

Buluş konusunun kamu kurum ve kuruluşunun kendisi tarafından kullanılması hâlinde ödenecek bedel, **bir defaya mahsus olmak üzere** bedelin ödendiği ay için çalışana ödenen **net ücretin on katından fazla olamaz.**

30195 SAYILI ÇALIŞAN BULUŞLARINA, YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARINDA GERÇEKLEŞTİRİLEN BULUŞLARA VE KAMU DESTEKLİ PROJELERDE ORTAYA ÇIKAN BULUŞLARA DAİR YÖNETMELİK (ÇBY)

«Madde 7» *Tam Hak Talebi*

İşverenin hizmet buluşuna ilişkin **tam hak talep etmesi** halinde çalışan, işverenden **buluştan faydalanma karşılığı olarak** bedel isteyebilir.

İşverenin hizmet buluşuna ilişkin tam hak talep etmesi halinde, işveren, çalışana buluştan faydalanma karşılığı bedelden ayrı olarak **teşvik ödülü** verir.

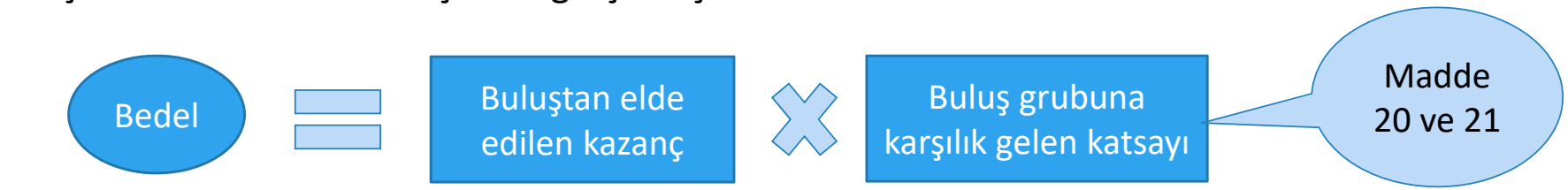
- Kamu kurum ve kuruluşlarında çalışanlara **teşvik ödülü verilmez.**
- Teşvik ödülü, Kuruma yapılan başvuruya ilişkin olarak şekli uygunluk bildiriminin işverene ulaştığı tarihten itibaren **en geç iki ay içinde** çalışana ödenir.
- Teşvik ödülü, **net asgari ücret miktarından az olamaz.**
- Buluş, birden çok çalışan tarafından gerçekleştirilmişse teşvik ödülü buluşu yapanlar arasında **katkı payları oranında** bölüştürülür.

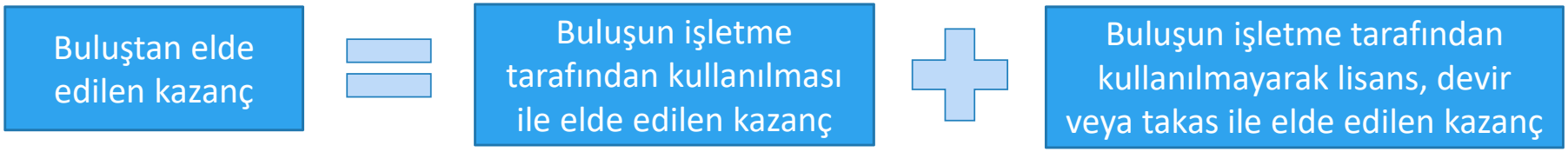
30195 SAYILI ÇALIŞAN BULUŞLARINA, YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARINDA GERÇEKLEŞTİRİLEN BULUŞLARA VE KAMU DESTEKLİ PROJELERDE ORTAYA ÇIKAN BULUŞLARA DAİR YÖNETMELİK (ÇBY)

«Madde 10» *Bedelin Belirlenmesi ile İlgili Genel Esaslar*

Bedelin belirlenmesinde özellikle hizmet buluşunun

- ekonomik değeri,
- çalışanın işletmedeki görevi ve
- işletmenin hizmet buluşunun gerçekleştirilmesindeki katkısı dikkate alınır.

30195 SAYILI ÇALIŞAN BULUŞLARINA, YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARINDA GERÇEKLEŞTİRİLEN BULUŞLARA VE KAMU DESTEKLİ PROJELERDE ORTAYA ÇIKAN BULUŞLARA DAİR YÖNETMELİK (ÇBY)

«Madde 21» *Bedelin Hesaplanması*

	Buluştan elde edilen kazancın net asgari ücret miktarının						
Buluşun ait olduğu grup	1.000 katına kadarki bölümü için katsayı	1.000 ile 5.000 katı arasındaki miktar için katsayı	5.000 ile 10.000 katı arasındaki miktar için katsayı	10.000 ile 25.000 katı arasındaki miktar için katsayı	25.000 ile 50.000 katı arasındaki miktar için katsayı	50.000 ile 100.000 katı arasındaki miktar için katsayı	100.000 ile 150.000 katı arasındaki miktar için katsayı
1. grup	0,0060	0,0050	0,0040	0,0030	0,0020	0,0010	0,0006
2. grup	0,0040	0,0030	0,0020	0,0016	0,0012	0,0008	0,0005
3. grup	0,0020	0,0015	0,0012	0,0010	0,0008	0,0006	0,0004

Buluştan elde edilen kazancın, asgari ücretin net miktarının **150.000 katını aşan** miktarı için işverenin **bedel ödeme zorunluluğu yoktur.**

30195 SAYILI ÇALIŞAN BULUŞLARINA, YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARINDA GERÇEKLEŞTİRİLEN BULUŞLARA VE KAMU DESTEKLİ PROJELERDE ORTAYA ÇIKAN BULUŞLARA DAİR YÖNETMELİK (ÇBY)

«Madde 20» *Buluşun Ait Olduğu Grup*

Buluşun ait olduğu grup	
1. grup	İşletmedeki görev alanına **doğrudan girmeyen** konularda çalışanın **kendi kendine** üstlendiği bir görev vesilesiyle ve buluşun gerçekleştirilmesine **işletmenin katkısının olmadığı** durumda gerçekleştirilen buluşlar.
2. grup	İşletmedeki görevlendirmenin **doğrudan neden olmadığı** ancak işletme tarafından tespit edilen ihtiyacın giderilmesi veya sorunların çözümü için gerçekleştirilen veya buluşun gerçekleştirilmesine **işletmenin katkısının olduğu** buluşlar.
3. grup	İşletmede verilen görevlendirmenin **doğrudan neden olduğu** ve buluşun gerçekleştirilmesine **işletmenin tam katkısının olduğu** durumda gerçekleştirilen buluşlar.

30195 SAYILI ÇALIŞAN BULUŞLARINA, YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARINDA GERÇEKLEŞTİRİLEN BULUŞLARA VE KAMU DESTEKLİ PROJELERDE ORTAYA ÇIKAN BULUŞLARA DAİR YÖNETMELİK (ÇBY)

ÖRNEKLER

ÖRNEK 1 - İş makineleri üreten bir işletmede
Bir ürünün satış fiyatı = **1000 TL**
Buluşun, ürünün satış fiyatına katkısı = **10 TL**
Buluşu içeren ürünlerden yapılan satış = **1 milyon adet**

10 TL x 1 milyon = **10 milyon TL**

- 10 TL: Buluşun, ürünün satış fiyatına katkısı
- 1 milyon: Satılan ürün adedi
- 10 milyon TL: Buluş konusu ürünün satışından elde edilen kazanç

30195 SAYILI ÇALIŞAN BULUŞLARINA, YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARINDA GERÇEKLEŞTİRİLEN BULUŞLARA VE KAMU DESTEKLİ PROJELERDE ORTAYA ÇIKAN BULUŞLARA DAİR YÖNETMELİK (ÇBY)

ÖRNEKLER

ÖRNEK 2 - İş makineleri üreten bir işletmede araştırma ve geliştirme bölümünde çalışan bir mühendisin işveren tarafından verilen talimatlar doğrultusunda bir buluş gerçekleştirdiği durumda,
Net asgari ücretin 1.400 TL olduğu yıl için,
Buluştan elde edilen kazancın 10 milyon TL olması halinde,

Hizmet buluşunun ait olduğu grup: **3. grup** *(İşletmede verilen görevlendirmenin doğrudan neden olduğu ve buluşun gerçekleştirilmesine işletmenin tam katkısının olduğu durumda gerçekleştirilen buluşlar)*

30195 SAYILI ÇALIŞAN BULUŞLARINA, YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARINDA GERÇEKLEŞTİRİLEN BULUŞLARA VE KAMU DESTEKLİ PROJELERDE ORTAYA ÇIKAN BULUŞLARA DAİR YÖNETMELİK (ÇBY)

	Buluştan elde edilen kazancın net asgari ücret miktarının						
Buluşun ait olduğu grup	1.000 katına kadarki bölümü için katsayı	1.000 ile 5.000 katı arasındaki miktar için katsayı	5.000 ile 10.000 katı arasındaki miktar için katsayı	10.000 ile 25.000 katı arasındaki miktar için katsayı	25.000 ile 50.000 katı arasındaki miktar için katsayı	50.000 ile 100.000 katı arasındaki miktar için katsayı	100.000 ile 150.000 katı arasındaki miktar için katsayı
1. grup	0,0060	0,0050	0,0040	0,0030	0,0020	0,0010	0,0006
2. grup	0,0040	0,0030	0,0020	0,0016	0,0012	0,0008	0,0005
3. grup	0,0020	0,0015	0,0012	0,0010	0,0008	0,0006	0,0004

1.400.000 TL'ye kadarki bölüm için

1.400.000 TL – 7.000.000 TL arasındaki miktar (5.600.000 TL) için

7.000.000 TL – 10.000.000 TL (buluştan elde edilen kazanç) arasındaki miktar (3.000.000 TL) için

30195 SAYILI ÇALIŞAN BULUŞLARINA, YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARINDA GERÇEKLEŞTİRİLEN BULUŞLARA VE KAMU DESTEKLİ PROJELERDE ORTAYA ÇIKAN BULUŞLARA DAİR YÖNETMELİK (ÇBY)

ÖRNEKLER

ÖRNEK 2

Bu katsayılar kullanılarak hesaplanan ödenecek bedel aşağıdaki gibidir.
- 1.400.000TL'lik kazancın 0,0020 katı: **2.800 TL**
- 5.600.000TL'lik kazancın 0,0015 katı: **8.400 TL**
- 3.000.000TL'lik kazancın 0,0012 katı: **3.600 TL**

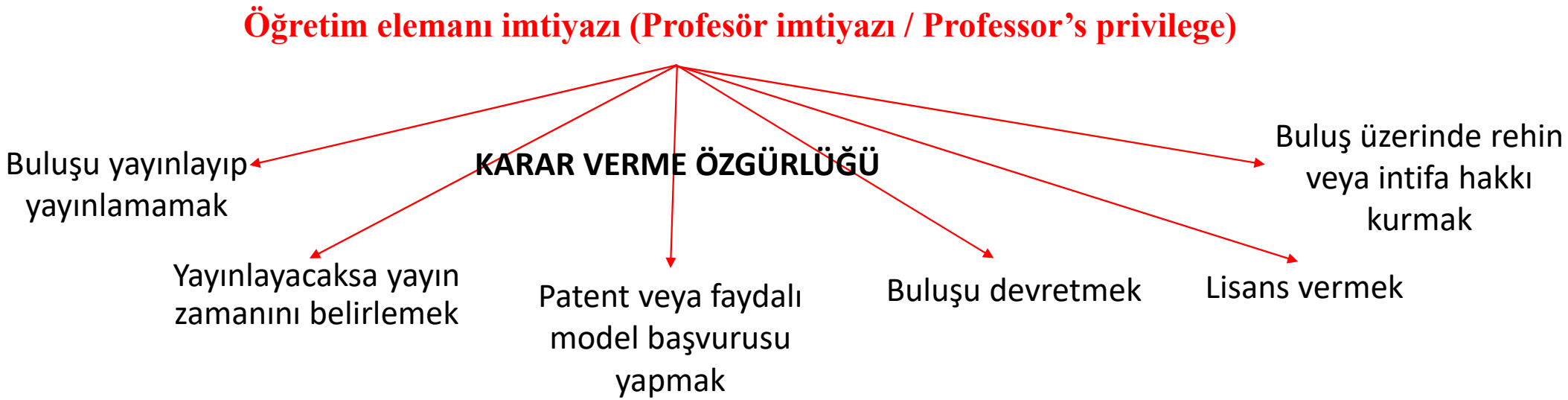
TOPLAM : 2.800 + 8.400 + 3.600 = **14.800 TL'dir.**

YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARINDA GERÇEKLEŞTİRİLEN BULUŞLAR

Mülga 551 KHK madde 41

Üniversitelere bağlı fakülte ve yüksek okullarda bilimsel çalışma yapmakta olan öğretim elemanlarının yaptığı buluşlar, serbest buluş sayılır.

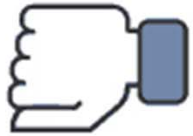

YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARINDA GERÇEKLEŞTİRİLEN BULUŞLAR

Mülga 551 KHK madde 41

Öğretim elemanları tarafından gerçekleştirilen buluşların ticarileştirilmesinin önüne geçen nedenler;

- Patent süreçlerinin zorluğu
- Mali külfeti
- Öğretim elemanlarının fikri mülkiyet alanındaki bilgi eksikliği

Mehaz Kanun

Almanya'da 2002 yılında Çalışan Buluşları Kanununda yapılan değişiklikle "***Hochschullehrerprivileg***" adı verilen öğretim elemanlarına tanınan imtiyaz sistemi terk edilerek, öğretim elemanları tarafından gerçekleştirilen buluşların hak sahibinin üniversite olduğu kabul edilmiştir.

Amaç; *Yükseköğretim kurumlarında gerçekleştirilen buluşlara ilişkin hak sahipliğinin yükseköğretim kurumlarına verilerek, yükseköğretim kurumlarındaki mevcut buluş potansiyelinin ortaya çıkarılması ve patent yoluyla yükseköğretim kurumlarının kurumsal altyapısı kullanılarak buluşların ekonomiye kazandırılması.*

YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARINDA GERÇEKLEŞTİRİLEN BULUŞLAR

SMK madde 121

«… diğer kanunlardaki hükümler saklı kalmak kaydıyla …»

Yükseköğretim kurumlarında gerçekleştirilen buluşlara mevzuat hükümlerinin uygulanma sırası;

1. **<u>6550 sayılı Araştırma Altyapılarının Desteklenmesine Dair Kanun hükümleri.</u>**

   "Araştırma altyapısı", yükseköğretim kurumları bünyesinde, yetişmiş nitelikli insan gücü ile günün modern teknolojilerine dayalı makine-teçhizat, donanım ve yazılımı içinde bulunduran, AR-GE faaliyetlerinin yapıldığı ileri araştırma laboratuvarı, tematik araştırma laboratuvarı ile merkezî araştırma laboratuvarı olarak sınıflandırılan birimler.

   Örn; Bilkent Üniversitesi Ulusal Nanoteknoloji Araştırma Merkezi, ODTÜ MEMS (Micro Electro Mechanical Systems), Dokuz Eylül Üniversitesi İzmir Biyotıp ve Genom Merkezi.

2. **<u>6550 sayılı Kanunda hüküm bulunmayan hâllerde SMK'nin 121 inci maddesi.</u>**

3. **<u>SMK'nin 121 inci maddesinde de hüküm bulunmayan hâllerde, çalışan buluşlarına ilişkin SMK'nin 113 üncü ve 120 nci maddeleri arasındaki hükümler.</u>**

YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARINDA GERÇEKLEŞTİRİLEN BULUŞLAR

SMK madde 121

İşverenin buluşa ilişkin hakkı ve hak talebinde bedel ile ilgili.

Hizmet buluşuna ilişkin patent başvurusu yapılması ile ilgili.

Yükseköğretim kurumlarında gerçekleştirilen buluşlar hakkında 115 inci, 116 ncı, 118 inci maddeler ile 119 uncu maddenin dördüncü fıkrası hükümleri uygulanmaz.

İşletmenin faaliyet alanına ilişkin serbest buluşlar bakımından çalışanın teklifte bulunma yükümlülüğüyle ilgili

Tarafların patent başvurusu ile ilgili hak ve yükümlülükleri ile ilgili.

YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARINDA GERÇEKLEŞTİRİLEN BULUŞLAR

SMK madde 121

Yükseköğretim Kurumlarında Gerçekleştirilen Buluşların Kapsamı

- Yükseköğretim Kurumlarında Gerçekleştirilen Buluş Kapsamında **Yükseköğretim Kurumları**
- Yükseköğretim Kurumlarında Gerçekleştirilen Buluş Kapsamında **Buluşu Gerçekleştiren Kişiler**
- Yükseköğretim Kurumlarında Gerçekleştirilen Buluş Kapsamında **Buluşlar**

YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARINDA GERÇEKLEŞTİRİLEN BULUŞLAR

SMK madde 121; ÇBY madde 28

Yükseköğretim Kurumlarında Gerçekleştirilen Buluş Kapsamında Yükseköğretim Kurumları

551 sayılı KHK'de ***«üniversite»*** 6769 sayılı SMK'de ***«yükseköğretim kurumu»***

2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde tanımlanan yükseköğretim kurumları ile Milli Savunma Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığına bağlı yükseköğretim kurumları;

- ✓ Üniversiteler,
- ✓ Yüksek teknoloji enstitüleri,
- ✓ Yukarıdakilerin bünyesinde yer alan
  - ➢ Fakülteler,
  - ➢ Enstitüler,
  - ➢ Yüksekokullar,
  - ➢ Konservatuvarlar,
  - ➢ Araştırma ve uygulama merkezleri,
- ✓ Bir üniversite veya yüksek teknoloji enstitüsüne bağlı meslek yüksekokulları,
- ✓ Kazanç amacına yönelik olmamak şartıyla bir üniversite veya yüksek teknoloji enstitüsüne bağlı olmaksızın vakıflar tarafından kurulan meslek yüksekokulları,
- ✓ Milli Savunma Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığına bağlı yükseköğretim kurumları.

Devlet veya vakıf ayrımı **yok!**

YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARINDA GERÇEKLEŞTİRİLEN BULUŞLAR

SMK madde 121; ÇBY madde 28

Yükseköğretim Kurumlarında Gerçekleştirilen Buluş Kapsamında Buluşu Gerçekleştiren Kişiler

SMK'nin 121 inci maddesinin onuncu fıkrası;

«Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.»

ÇBY'nin 28 inci maddesinin ikinci fıkrası;

«2547 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (l) bendinde tanımlanan öğretim elemanları ile stajyerlerin ve öğrencilerin dışında kalan yükseköğretim kurumu çalışanları tarafından gerçekleştirilen buluşlar için çalışanların buluşlarına ilişkin hükümler uygulanır.»

- ✓ Yükseköğretim kurumlarında görevli öğretim üyeleri, öğretim görevlileri ve araştırma görevlilerinden oluşan **öğretim elemanları**
- ✓ Yükseköğretim kurumlarındaki **stajyerler**
- ✓ Yükseköğretim kurumlarındaki **öğrenciler**

- Teknik personel
- İşçi
- Memurlar

YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARINDA GERÇEKLEŞTİRİLEN BULUŞLAR

SMK madde 121; ÇBY madde 28

Yükseköğretim Kurumlarında Gerçekleştirilen Buluş Kapsamında Buluşu Gerçekleştiren Kişiler

SMK'nin 121 inci maddesinin dokuzuncu fıkrası;

«… diğer kanunlardaki hükümler saklı kalmak kaydıyla sözleşme hükümleri esas alınır.»

Öğretim elemanları,

Stajyerler,

Öğrenciler

Yükseköğretim kurumlarından bağımsız bir biçimde

Belirli bir sözleşme kapsamında

Kamu sektörü /

Özel sektörde faaliyet gösteren kuruluşlar

Hak sahipliği, bedel tespiti ve bedel ödenmesi gibi hususlar, taraflar arasında yapılacak **sözleşme** ile belirlenir.

Öğretim elemanları, stajyerler ve öğrencilerin ilgili oldukları kurum ve kuruluşlara BİLDİRİM YAPMA YÜKÜMLÜLÜĞÜ vardır.

YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARINDA GERÇEKLEŞTİRİLEN BULUŞLAR

SMK madde 121; ÇBY madde 28

Yükseköğretim Kurumlarında Gerçekleştirilen Buluş Kapsamında Buluşlar

SMK'nin 113 üncü maddesinin birinci fıkrası;

*«**Çalışanın,** bir işletme veya kamu idaresinde **yükümlü olduğu faaliyeti gereği** gerçekleştirdiği ya da büyük ölçüde işletme veya kamu idaresinin **deneyim ve çalışmalarına** dayanarak, **iş ilişkisi sırasında** ortaya koyduğu buluş, hizmet buluşudur.»*

Çalışan buluşları kapsamında

Yükseköğretim kurumlarında gerçekleştirilen buluş kapsamında

Buluşun;

- Yükseköğretim kurumlarında yapılan bilimsel çalışmalar veya araştırmalar sonucunda gerçekleştirilmesi
- Büyük ölçüde yükseköğretim kurumunun deneyim ve çalışmalarına dayanılarak gerçekleştirilmesi
- İş ilişkisi sırasında gerçekleştirilmesi

YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARINDA GERÇEKLEŞTİRİLEN BULUŞLAR

SMK madde 121; ÇBY madde 28

Yükseköğretim Kurumlarında Gerçekleştirilen Buluş Kapsamında Buluşlar

Buluşun yükseköğretim kurumlarında yapılan bilimsel çalışmalar veya araştırmalar sonucunda gerçekleştirilmesi

Bilimsel çalışma veya araştırmalar,

- yükseköğretim kurumu bünyesinde yürütülmeli.
- buluşu gerçekleştirenlerin yükseköğretim kurumundaki görevleriyle ilişkili olmalı.

YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARINDA GERÇEKLEŞTİRİLEN BULUŞLAR

SMK madde 121; ÇBY madde 28

Yükseköğretim Kurumlarında Gerçekleştirilen Buluş Kapsamında Buluşlar

Buluşun büyük ölçüde yükseköğretim kurumunun deneyim ve çalışmalarına dayanılarak gerçekleştirilmesi

Yükseköğretim kurumunun deneyim ve çalışmaları; öğretim elemanı, stajyer veya öğrencilerin, çalıştıkları veya öğrenim gördükleri süre boyunca edindikleri deneyim ve bu deneyim sonucu ortaya çıkan çalışmalar.

Basit bir katkı yeterli değil, **ağırlıklı katkı** yükseköğretim kurumundan edinilen deneyim ve çalışmalara dayalı olmalı.

Öğretim elemanı, stajyer veya öğrencilerin harcadığı emek, bilgi ve deneyim **>** Yükseköğretim kurumundan edinilen deneyim ve çalışmalar

SERBEST BULUŞ;

ancak **BİLDİRİM YÜKÜMLÜLÜĞÜ**

YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARINDA GERÇEKLEŞTİRİLEN BULUŞLAR

SMK madde 121; ÇBY madde 28

Yükseköğretim Kurumlarında Gerçekleştirilen Buluş Kapsamında Buluşlar

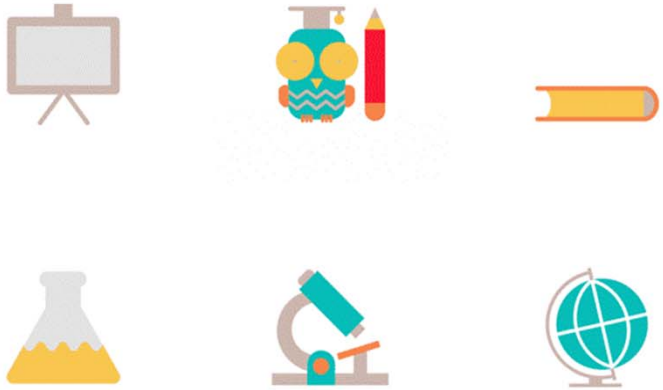
Buluşun büyük ölçüde yükseköğretim kurumunun deneyim ve çalışmalarına dayanılarak gerçekleştirilmesi

ÇBY'nin 28 inci maddesinin birinci fıkrası;

*«…Buluşu yapanın yükseköğretim kurumunda edindiği deneyim ve çalışmalara dayanarak veya yükseköğretim kurumunun **araç ve gereçleri kullanılarak** gerçekleştirilen buluşlar bu kapsama girer. Bu buluşların dışında kalan buluşlar bu Kısım kapsamında serbest buluş olarak kabul edilir.»*

Yükseköğretim kurumunun araç ve gereçlerinin kullanılması; yükseköğretim kurumunun altyapısının kullanılması.

Örneğin; laboratuvarların, lisanslı yazılımların, yazılı-görsel kaynakların kullanımı.

YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARINDA GERÇEKLEŞTİRİLEN BULUŞLAR

SMK madde 121; ÇBY madde 28

Yükseköğretim Kurumlarında Gerçekleştirilen Buluş Kapsamında Buluşlar

Buluşun büyük ölçüde yükseköğretim kurumunun deneyim ve çalışmalarına dayanılarak gerçekleştirilmesi

Aşağıdaki ölçütlerden **en az birinin** sağlanması durumunda gerçekleştirilen buluşlar, yükseköğretim kurumlarında gerçekleştirilen buluş olarak kabul edilmektedir:

Buluşun;

Buluşu yapanın yükseköğretim kurumunda edindiği deneyim ve çalışmalara dayanması

Buluşu yapanın yükseköğretim kurumunun araç ve gereçlerini kullanarak gerçekleştirilmesi

YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARINDA GERÇEKLEŞTİRİLEN BULUŞLAR

SMK madde 121; ÇBY madde 28

Yükseköğretim Kurumlarında Gerçekleştirilen Buluş Kapsamında Buluşlar

Buluşun iş ilişkisi sırasında gerçekleştirilmesi

İş ilişkisinin başlaması

İş ilişkisinin sona ermesi

Yükseköğretim kurumlarında gerçekleştirilen buluş

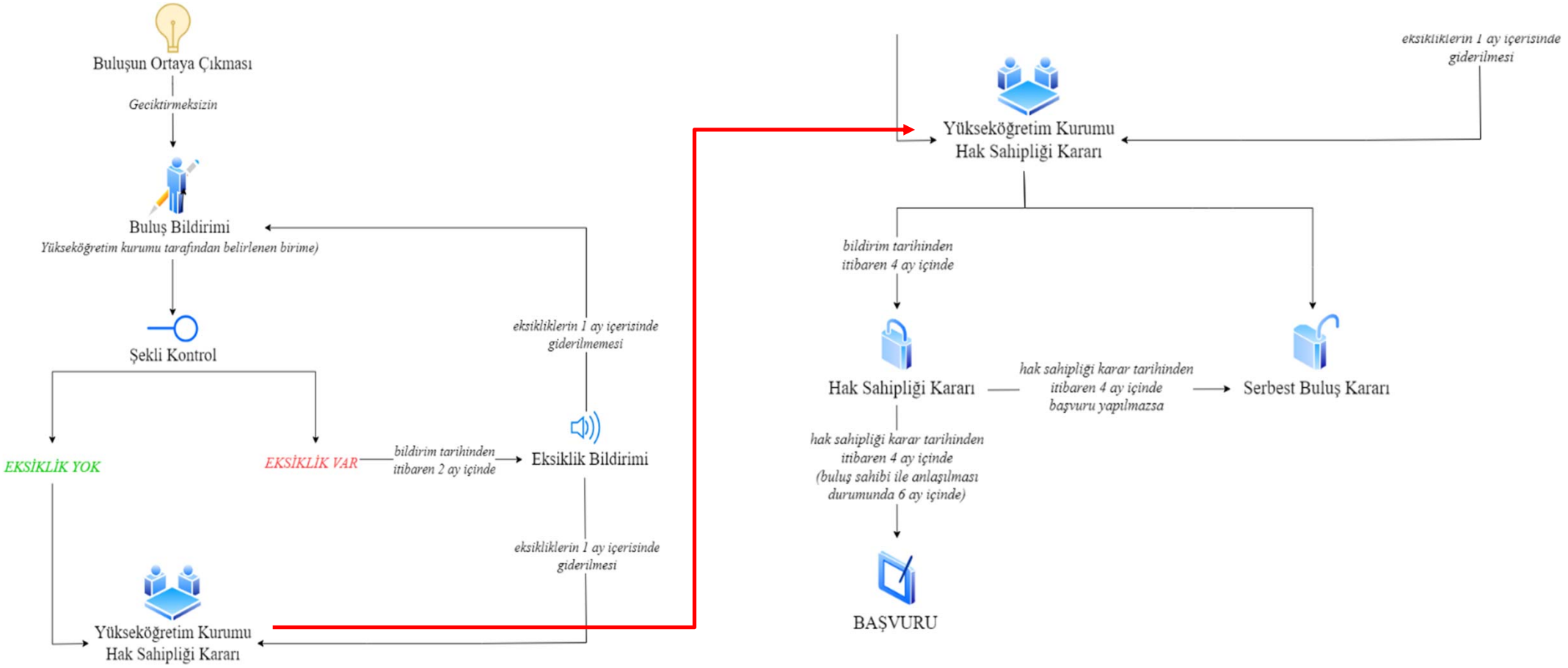
Buluşun, mesai saatleri dışında, hafta sonunda, ücretli-ücretsiz izin dönemlerinde gerçekleştirilmiş olması önemli değil!

Buluşu yapan **kasıtlı olarak** iş ilişkisinin sona ermesinden sonra buluşu tamamlarsa, buluş, iş ilişkisi sırasında gerçekleşmiş kabul edilir ve hizmet buluşu sayılır.

YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARINDA GERÇEKLEŞTİRİLEN BULUŞLAR

SMK madde 121; ÇBY madde 28-35

Yükseköğretim Kurumlarında Gerçekleştirilen Buluşlar için Patent Başvuru Süreci

YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARINDA GERÇEKLEŞTİRİLEN BULUŞLAR

SMK madde 121; ÇBY madde 29

Bildirim Yükümlülüğü

Buluş bildirim yükümlülüğü, hizmet buluşu veya serbest buluş ayrımı yapılmaksızın **tüm buluşlar için geçerli!**

Buluş bildiriminde bulunulabilmesi için buluş, **tamamlanmış olmalı!**

Hak kayıplarının yaşanmaması ve başvuru sürecinde işlemlerin aksamaması açısından önemli!

Buluşu yapanın, buluşunu **yazılı olarak** ve **geciktirmeksizin** yükseköğretim kurumu tarafından belirlenen ilgili birime bildirme yükümlülüğü var. Bunun için bir birim belirlenmediyse, yükseköğretim kurumu tarafından bir birim belirlenene kadar buluş bildirimi rektörlüğe yapılır.

Yükseköğretim kurumu buluş bildirimini kaydetmeli ve bildirimin kendisine ulaştığı tarihi, bildirimde bulunan kişi veya kişilere **geciktirmeksizin** ve **yazılı olarak** bildirmeli.

YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARINDA GERÇEKLEŞTİRİLEN BULUŞLAR

SMK madde 121; ÇBY madde 29

Bildirim Yükümlülüğü

Buluş bildirim formunun temel öğeleri;

- ✓ Buluş sahibi
- ✓ Buluş başlığı
- ✓ Buluş tanımı
- ✓ Buluşun gerçekleştirilmesi sürecindeki maddi ve fikri kaynaklar
- ✓ Buluşun çözüm getirdiği problem
- ✓ Teknoloji olgunluk seviyesi
- ✓ Destek (TÜBİTAK vb.) bilgileri
- ✓ Önceki teknik
- ✓ Buluşa ait yayın bilgisi ve literatür taraması
- ✓ Potansiyel pazar ve lisansörler

YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARINDA GERÇEKLEŞTİRİLEN BULUŞLAR

SMK madde 121; ÇBY madde 29

Bildirim Yükümlülüğü

Buluş, **birden fazla kişi** tarafından gerçekleştirilmişse; buluş bildirimi buluşu yapan kişiler tarafından **ayrı ayrı veya birlikte** yapılır.

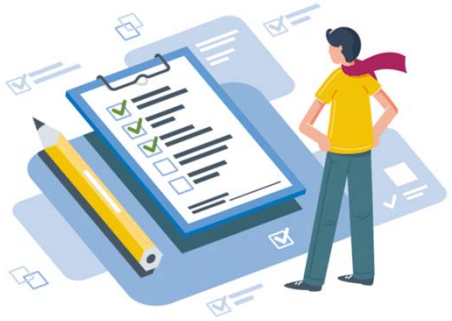
Buluş, **farklı yükseköğretim kurumları**nda çalışan kişiler tarafından gerçekleştirilmişse, buluşu yapan kişiler kendi yükseköğretim kurumlarına **ayrı ayrı** buluş bildiriminde bulunmalı.

Buluşu yapan kişiler, buluşu **kendi** yükseköğretim kurumları **dışında farklı** yükseköğretim kurumlarının imkânlarını da kullanarak gerçekleştirmişse, hem kendi yükseköğretim kurumlarına hem de imkânlarından yararlanılan yükseköğretim kurumlarına **ayrı ayrı** buluş bildiriminde bulunmalı.

YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARINDA GERÇEKLEŞTİRİLEN BULUŞLAR

SMK madde 121; ÇBY madde 29

Bildirim Yükümlülüğü

Öğretim elemanları, stajyerler veya öğrenciler

Eksiklik bildirimi / **2 ay**

Eksiklik giderme / **1 ay**

Buluş Bildirimi

Bildirim eksik

Yükseköğretim kurumu

YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARINDA GERÇEKLEŞTİRİLEN BULUŞLAR

SMK madde 121; ÇBY madde 30

Başvuru Bildirimi

SMK'nin 121 inci maddesinin ikinci fıkrası;

«Yükseköğretim kurumlarında yapılan bilimsel çalışmalar veya araştırmalar sonucunda bir buluş gerçekleştiğinde buluşu yapan, buluşunu yazılı olarak ve geciktirmeksizin yükseköğretim kurumuna bildirmekle yükümlüdür. ***Patent başvurusu yapılmışsa yükseköğretim kurumuna başvuru yapıldığına dair bildirim yapılır.****»*

Başvuru yapıldığına ilişkin bildirimin, patent başvurusuna ait tüm bilgi ve belgelerle birlikte patent başvuru tarihinden itibaren **bir ay** içinde buluşu yapan tarafından yükseköğretim kurumuna yapılmalı.

YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARINDA GERÇEKLEŞTİRİLEN BULUŞLAR

SMK madde 121

Gizli Tutma Yükümlülüğü

SMK'nin 114 üncü maddesinin altıncı fıkrası;

«Çalışan, hizmet buluşunu, serbest buluş niteliği kazanmadığı sürece gizli tutmakla yükümlüdür.»

Buluşun akademik yayın, konferans sunumu vb. akademik çalışmalarda kullanılmasından önce serbest buluş kararı veya hak sahipliği kararı beklenmeli.

YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARINDA GERÇEKLEŞTİRİLEN BULUŞLAR

Hoşgörü Süresi

Buluşu yapan tarafından yapılmış açıklamanın buluşa **patent verilmesini etkilemediği** kabul edilen belirli süre.

SMK'nin 84 üncü maddesinin birinci fıkrası;

*«Buluşa patent veya faydalı model verilmesini etkileyecek nitelikte olmakla birlikte, başvuru tarihinden önceki **on iki ay** içinde veya rüçhan hakkı talep edilmişse rüçhan hakkı tarihinden önceki **on iki ay** içinde ve aşağıda sayılan durumlarda açıklama yapılmış olması buluşa patent veya faydalı model verilmesini etkilemez:*

***a) Açıklamanın buluşu yapan tarafından yapılmış olması** ...»*

YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARINDA GERÇEKLEŞTİRİLEN BULUŞLAR

Durum	Makale yayın tarihi	Makale yazarları	Üniversite	Üniversite bünyesinde yer alan kişiler	Patent başvuru tarihi	Başvuru dilekçesindeki başvuru hakkı beyanı	Başvuru sahibi	Buluş sahibi	Makalenin, başvurunun yenilik niteliğini karşılamadığını gösteren doküman olarak kullanımı
1	10.04.2021	A B C	X Üniv.	X Üniv. A B C	08.04.2022	Hizmet ilişkisi	X Üniv.	A B C	
2	10.04.2021	A B C	X Üniv.	X Üniv. A B C	08.04.2022	Hizmet ilişkisi	X Üniv.	A B C D	
3	10.04.2021	A B C	X Üniv. Y Üniv.	X Üniv. A B Y Üniv. C	08.04.2022	Hizmet ilişkisi	X Üniv.	A B	
4	10.04.2021	A B C	X Üniv. Y Üniv.	X Üniv. A B D E Y Üniv. C	08.04.2022	Hizmet ilişkisi	X Üniv.	D E	

YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARINDA GERÇEKLEŞTİRİLEN BULUŞLAR

SMK madde 121; ÇBY madde 31

Hak Sahipliği Talebi

Kısmi hak talebinde bulunamaz, yalnızca tam hak sahipliği!

Yükseköğretim kurumunun buluş üzerinde hak sahipliği talebinde bulunabilmesi için aşağıda belirtilen şartların varlığı gerekir:

- ✓ SMK'ye göre korunabilecek bir **buluşun varlığı**,
- ✓ Buluşun, yükseköğretim kurumunda **bilimsel çalışmalar veya araştırmalar sonucunda** gerçekleştirilmesi,
- ✓ Buluşun, **öğretim elemanları, stajyerler veya öğrenciler** tarafından gerçekleştirilmesi,
- ✓ Buluşun, **hizmet buluşu** olması.

YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARINDA GERÇEKLEŞTİRİLEN BULUŞLAR

SMK madde 121; ÇBY madde 31

Hak Sahipliği Talebi

ÇBY'nin 31 inci maddesinin birinci fıkrası;

*«Yükseköğretim kurumu, hak sahipliği talebine ilişkin kararını, buluş veya başvuru bildiriminin yükseköğretim kurumuna ulaştığı tarihten itibaren **dört ay** içinde buluşu yapana yazılı olarak bildirmek zorundadır. Aksi takdirde buluşun serbest buluş olduğu kabul edilir»*

Yükseköğretim kurumunun hak sahipliğine ilişkin kararı bildirim tarihinde değil,

kararın alındığı tarihten itibaren sonuç doğurur.

YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARINDA GERÇEKLEŞTİRİLEN BULUŞLAR

SMK madde 121; ÇBY madde 31

Hak Sahipliği Talebi

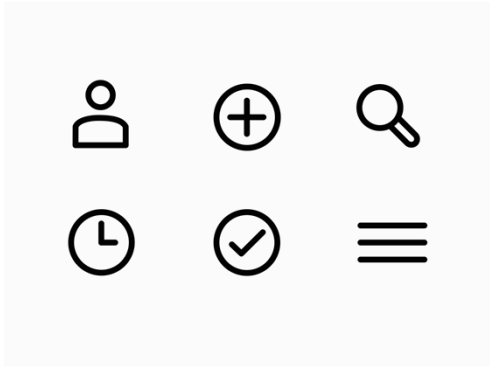
Başvuru yapılmadan önce hak sahipliği paylaşımının belirlenmesi önemli!

- *Tek başına bir firmanın yapmış olduğu bir başvuruya, daha sonra bir yükseköğretim kurumu başvuru sahibi olarak eklenmek istendiğinde,*

  DEVİR İŞLEMİ

- *Öğretim elemanlarının yapmış olduğu bir başvuruya, daha sonra öğretim elemanlarının mensubu olduğu yükseköğretim kurumu başvuru sahibi olarak eklenmek istendiğinde,*

  BAŞVURU SAHİBİ DEĞİŞİKLİĞİ

YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARINDA GERÇEKLEŞTİRİLEN BULUŞLAR

SMK madde 121; ÇBY madde 31

Hak Sahipliği Talebi

Buluşun serbest buluş olduğuna ilişkin itiraz hakkı

Buluşu yapan, buluşunun serbest buluşu olduğunu ileri sürerek yükseköğretim kurumunun hak sahipliğine ilişkin kararın bildirim tarihinden itibaren **iki ay** içinde itiraz edebilir.

Yükseköğretim kurumu, itirazın bildirim tarihinden itibaren **iki ay** içinde itiraza ilişkin kararını verir. Aksi takdirde buluş, serbest buluş niteliği kazanır.

Patent başvurusu yapıldıktan sonra;

İtiraz üzerine verilen karar sonucunda buluş, **serbest buluş** niteliği kazanırsa, bu karar tarihinden itibaren tüm haklar buluşu yapana geçer.

Buluşu yapanın, başvurunun kendi başvurusu olarak kabul edilmesi ve işlem görmesi konusundaki talebini itiraz sonucu alınan kararı da ekleyerek geciktirmeksizin **TÜRKPATENT'e bildirmesi** gerekmektedir.

TÜRKPATENT, bildirim tarihi itibariyle başvuru sahibi değişikliğini **Sicile kaydeder.**

YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARINDA GERÇEKLEŞTİRİLEN BULUŞLAR

SMK madde 121; ÇBY madde 31

Hak Sahipliği Talebi

Teknoloji geliştirme bölgelerinde ve AR-GE merkezlerinde öğretim elemanları tarafından kurulan şirketlerde gerçekleştirilen buluşlar için hak sahipliği

Teknoloji geliştirme bölgelerinde ve AR-GE merkezlerinde yükseköğretim kurumu tarafından görevlendirilen öğretim elemanlarınca meydana getirilen buluşlar üzerinde hak sahipliği taraflar arasında yapılmış olan sözleşmeye göre belirlenir.

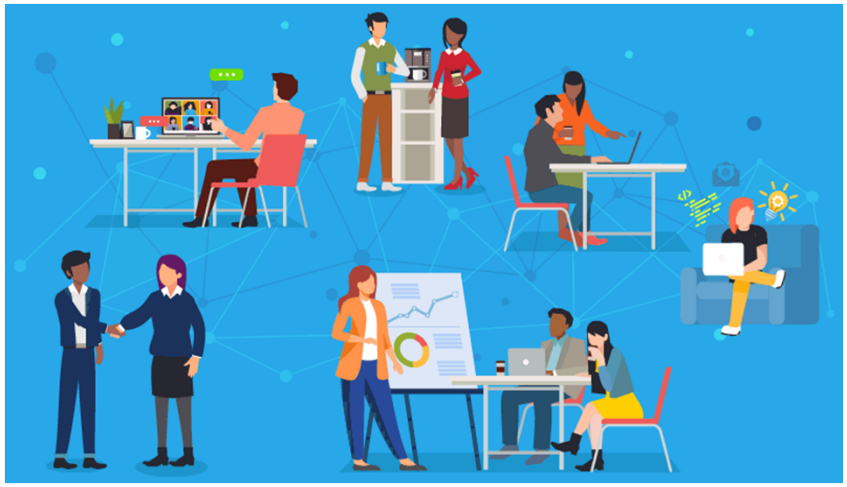

YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARINDA GERÇEKLEŞTİRİLEN BULUŞLAR

SMK madde 121; ÇBY madde 31

Hak Sahipliği Talebi

Birden çok üniversitenin veya kurumun dâhil olduğu durumlarda gerçekleştirilen buluşlar için hak sahipliği

Hak sahipliği paylaşımı, ilgili yükseköğretim kurumları arasında yapılacak sözleşme ile belirlenir.

Buluşu yapanın, başka kurumlarla ilişkisinin olup olmadığının **buluş bildirim formunda belirtilmesi önemli!**

YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARINDA GERÇEKLEŞTİRİLEN BULUŞLAR

SMK madde 121; ÇBY madde 32

Başvuru Yükümlülüğü

Buluş bildirimi üzerine yükseköğretim kurumu hak sahipliği talebinde bulunmuşsa, hak sahipliği talebine ilişkin karar tarihinden itibaren **dört ay** içinde, buluşu yapan ile yükseköğretim kurumunun anlaşmaları halinde karar tarihinden itibaren **en geç altı ay** içinde patent başvurusunda bulunmak zorundadır. Aksi takdirde buluş, serbest buluş niteliği kazanır.

Başvuru bildirimi üzerine yükseköğretim kurumu hak sahipliği talebinde bulunmuşsa, yükseköğretim kurumu patent başvurusunun kendi başvurusu olarak kabul edilmesini ve işlem görmesini, hak sahipliği talebine ilişkin kararı da ekleyerek hak sahipliği talebine ilişkin karar tarihinden itibaren **dört ay** içinde, buluşu yapan ile yükseköğretim kurumunun anlaşmaları halinde karar tarihinden itibaren **en geç altı ay** içinde TÜRKPATENT'e bildirir. Aksi takdirde buluşun serbest buluş olduğu kabul edilir.

YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARINDA GERÇEKLEŞTİRİLEN BULUŞLAR

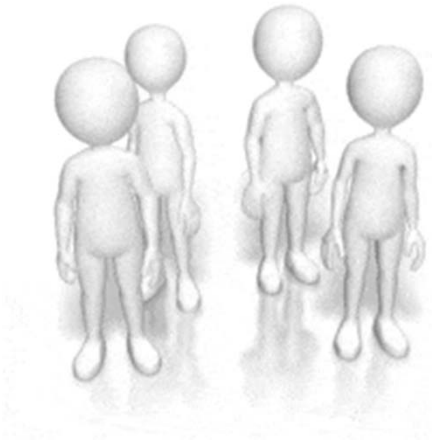
SMK madde 121; ÇBY madde 32

Başvuru Yükümlülüğü

Buluş, farklı yükseköğretim kurumundaki kişiler tarafından veya farklı yükseköğretim kurumlarının imkânları da kullanılarak gerçekleştirilmişse, **birlikte başvuru** yapılır.

Yükseköğretim kurumu, buluşu yapanın talebi üzerine patent almak istemediği yabancı ülkeler için buluşu serbest bırakmak ve bu ülkelerde buluşu yapana patent almak için talepte bulunma imkânını sağlamakla yükümlüdür.

YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARINDA GERÇEKLEŞTİRİLEN BULUŞLAR

SMK madde 121; ÇBY madde 35

Gelir Paylaşımı

Paylaşılacak olan gelir; net gelir değil, **brüt gelir!**

Buluşun kullanımından, lisans verilmesinden, devredilmesinden veya diğer yollarla ticarileştirilmesinden elde edilen gelirlerin tamamı

SMK'nin 121 inci maddesinin sekizinci fıkrası;

*«Buluştan elde edilen gelirin yükseköğretim kurumu ve buluşu yapan arasındaki paylaşımı, buluşu yapana gelirin **en az üçte biri** verilecek şekilde belirlenir.»*

TEŞVİK ÖDÜLÜ YOK!

YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARINDA GERÇEKLEŞTİRİLEN BULUŞLAR

SMK madde 121; ÇBY madde 35

Gelir Paylaşımı

Bedel ve ödeme şekli, yükseköğretim kurumu ile buluşu yapan arasında imzalanan sözleşme veya benzeri bir hukuk ilişkisi hükümlerince belirlenir.

Yükseköğretim kurumunun buluştan yararlanmaya başladığı tarihten itibaren **iki ay** içinde tarafların bedelin miktarı veya ödeme şekli üzerinde **anlaşamamaları halinde** uyuşmazlık **mahkeme yoluyla çözümlenir.**

Buluştan elde edilen gelirin yükseköğretim kurumu hissesi, ilgili yükseköğretim kurumu bütçesine **özgelir** olarak kaydedilir ve **başta bilimsel araştırmalar** olmak üzere yükseköğretim kurumunun ihtiyaçlarının karşılanması için kullanılır.

Öncelikle, araştırma geliştirme ve buluşların başvuru, tescil ve ticarileştirilmesi faaliyetlerine ilişkin yapılan harcamaların finansmanı için kullanılması esastır.

YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARINDA GERÇEKLEŞTİRİLEN BULUŞLAR

SMK madde 121; ÇBY madde 34

Hakkın Devri

Yükseköğretim kurumu başvurudan veya patent hakkından vazgeçmek isterse, önce başvuru veya patent hakkını devralmasına ilişkin teklifini buluşu yapana bildirir.

Buluşu yapan, bildirim tarihinden itibaren **bir ay** içinde cevap vermezse veya teklifi kabul etmezse, yükseköğretim kurumu patent başvurusu veya patent hakkından vazgeçebilir.

Buluşu yapanın teklifi kabul etmesi durumunda haklar buluşu yapana bedelsiz olarak devredilir. Buluşu yapan, başvurunun veya patentin kendi adına kaydedilmesi talebini TÜRKPATENT'e bildirir.

Yükseköğretim kurumu, başvuru veya patent hakkını buluşu yapana devretmesi durumunda inhisari nitelikte olmayan kullanım hakkını uygun bir bedel karşılığında saklı tutabilir.

YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARINDA GERÇEKLEŞTİRİLEN BULUŞLAR

SMK madde 121

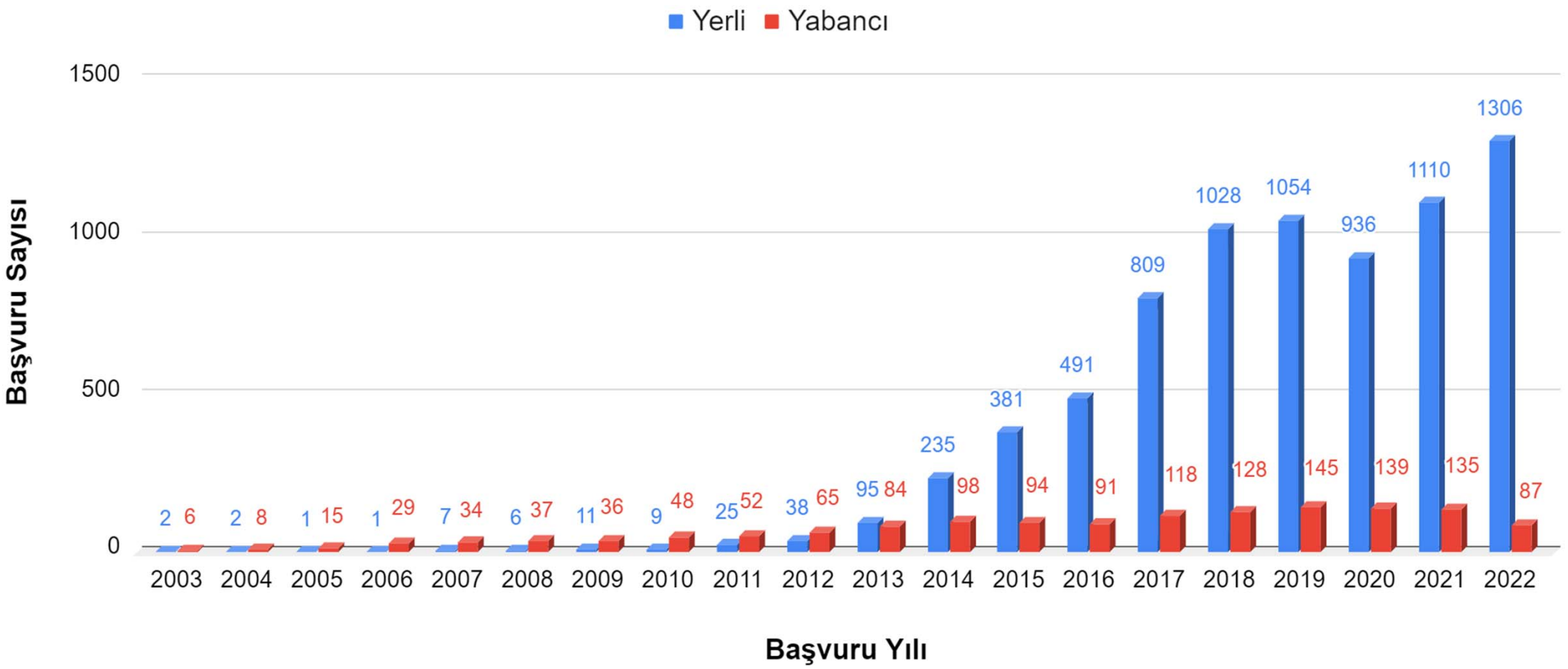
Yükseköğretim Kurumlarında Gerçekleştirilen Buluşların Serbest Buluş Niteliği Kazandığı Durumlar

- Buluşu yapanın patent başvurusundan haberdar olan yükseköğretim kurumunun, süresi içerisinde TÜRKPATENT'e **başvuru sahibi değişikliği talebinde bulunmaması,**
- Yükseköğretim kurumunun (süresi içinde) **hak sahipliği talebinde bulunmaması,**
- Yükseköğretim kurumunun hak sahipliğine ilişkin karar tarihinden itibaren **dört ay** içinde veya buluşu gerçekleştiren kişi ile yükseköğretim kurumunun anlaşmaları durumunda karar tarihinden itibaren **en geç altı ay** içinde **başvuru yapmaması**
- Yükseköğretim kurumunun hak sahipliği kararından itibaren süresi içerisinde başvuruda bulunması durumunda, buluşu yapanın buluşun serbest buluş olduğuna ilişin itirazda bulunması sonucunda yükseköğretim kurumunun, itiraz bildiriminden itibaren **iki ay** içerisinde **karar vermemesi**

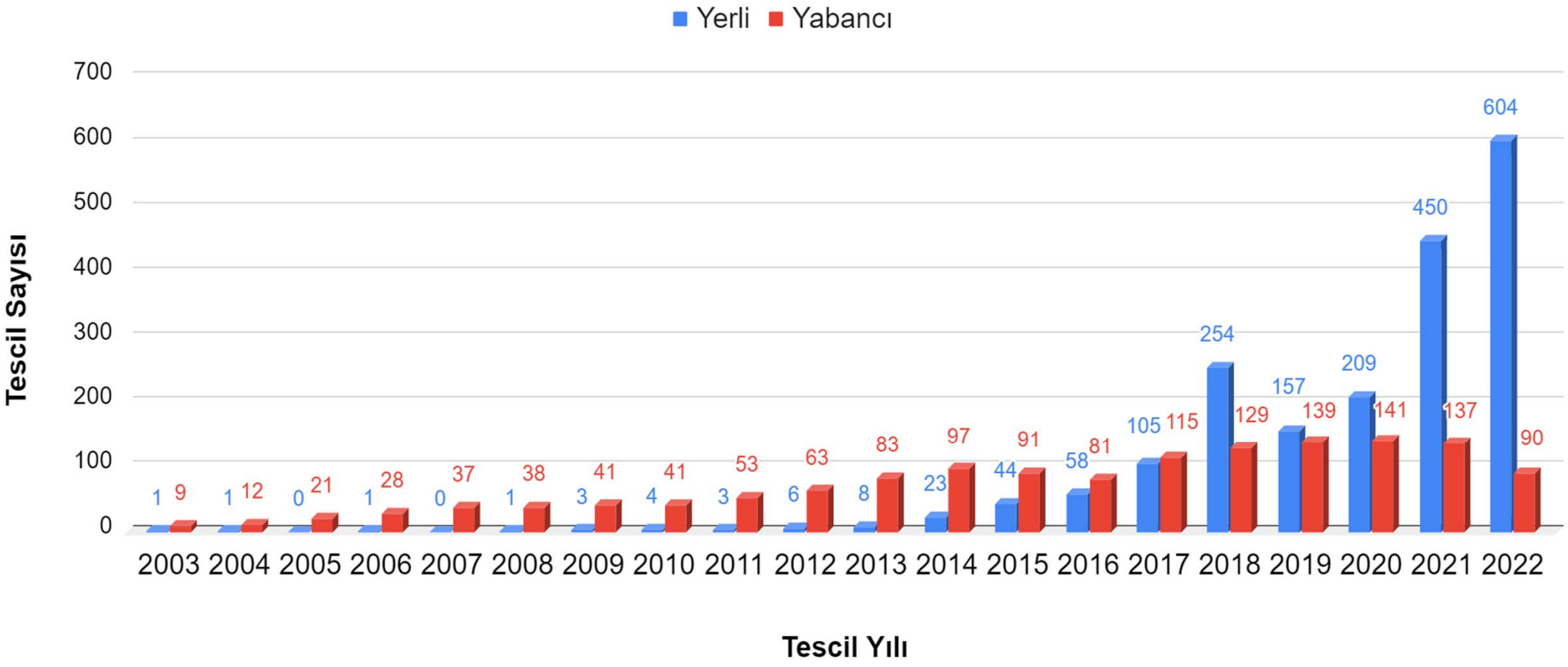
YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARINDA GERÇEKLEŞTİRİLEN BULUŞLAR

Yükseköğretim Kurumlarında Gerçekleştirilen Buluşlara İlişkin İstatistikler

YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARINDA GERÇEKLEŞTİRİLEN BULUŞLAR

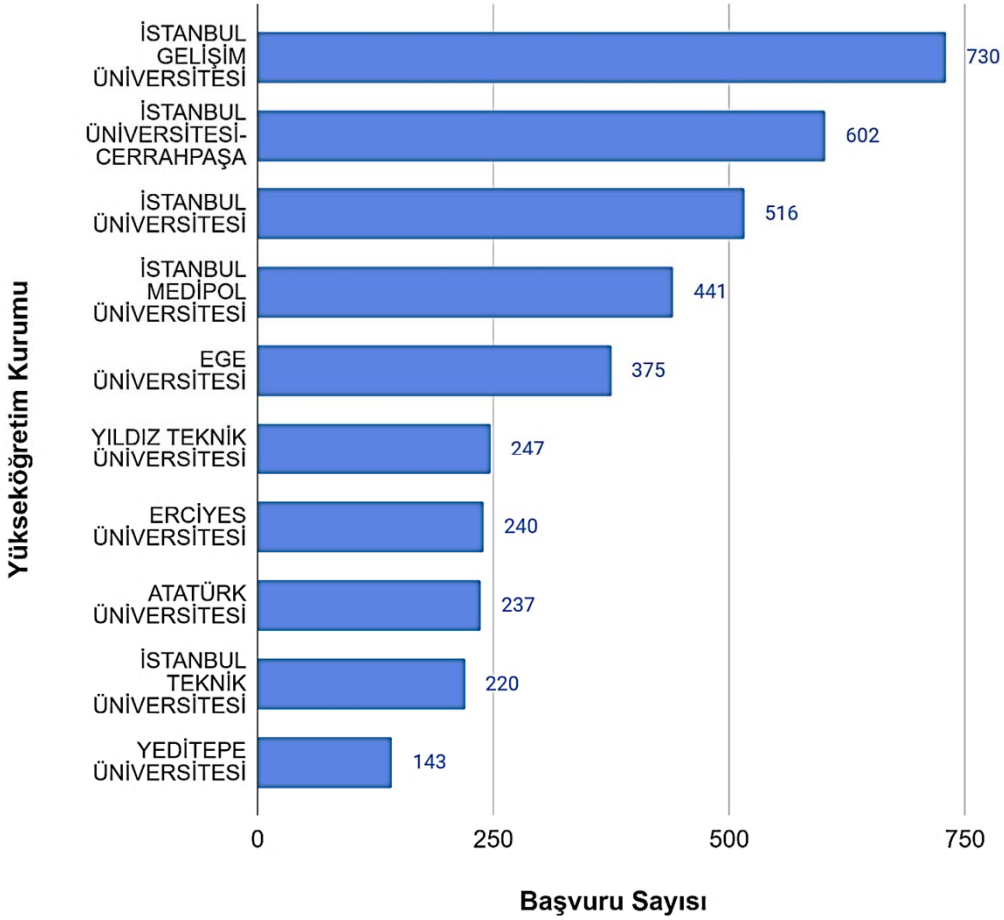
Yükseköğretim Kurumlarında Gerçekleştirilen Buluşlara İlişkin İstatistikler

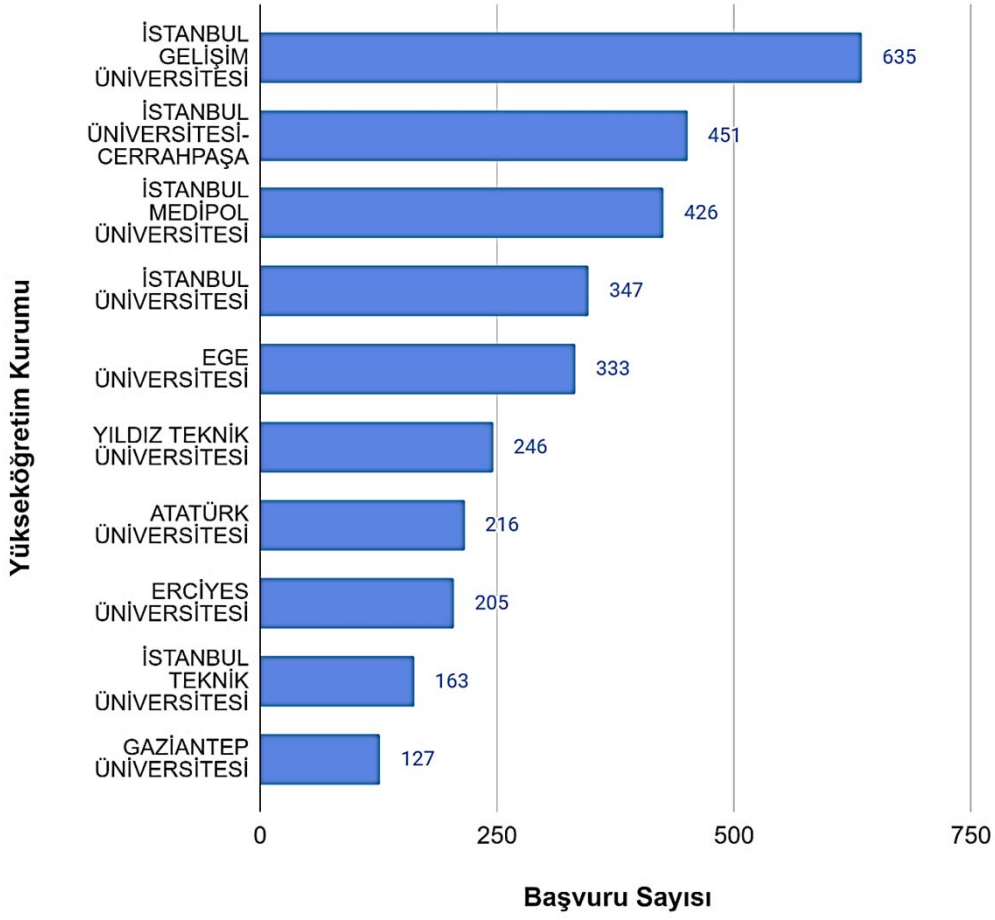
YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARINDA GERÇEKLEŞTİRİLEN BULUŞLAR

Yükseköğretim Kurumlarında Gerçekleştirilen Buluşlara İlişkin İstatistikler

2003-2022

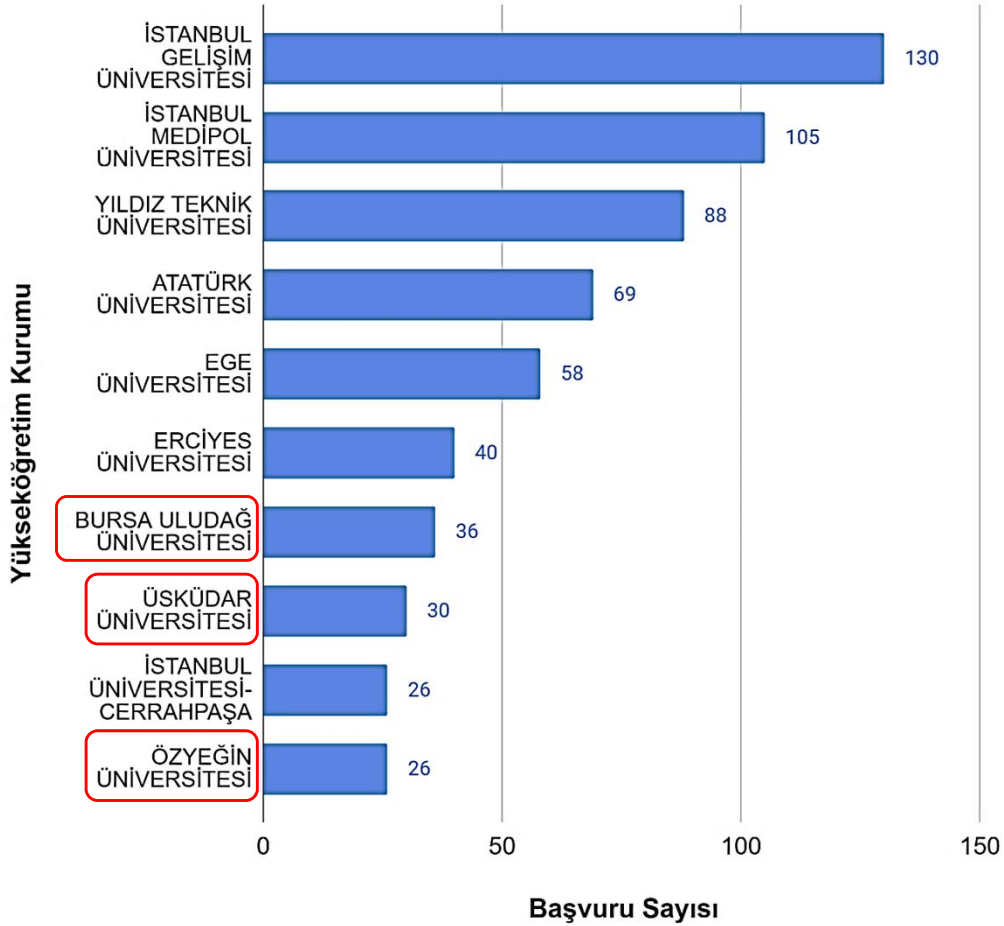
SMK kapsamında 2022 yılının sonuna kadar

YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARINDA GERÇEKLEŞTİRİLEN BULUŞLAR

Yükseköğretim Kurumlarında Gerçekleştirilen Buluşlara İlişkin İstatistikler

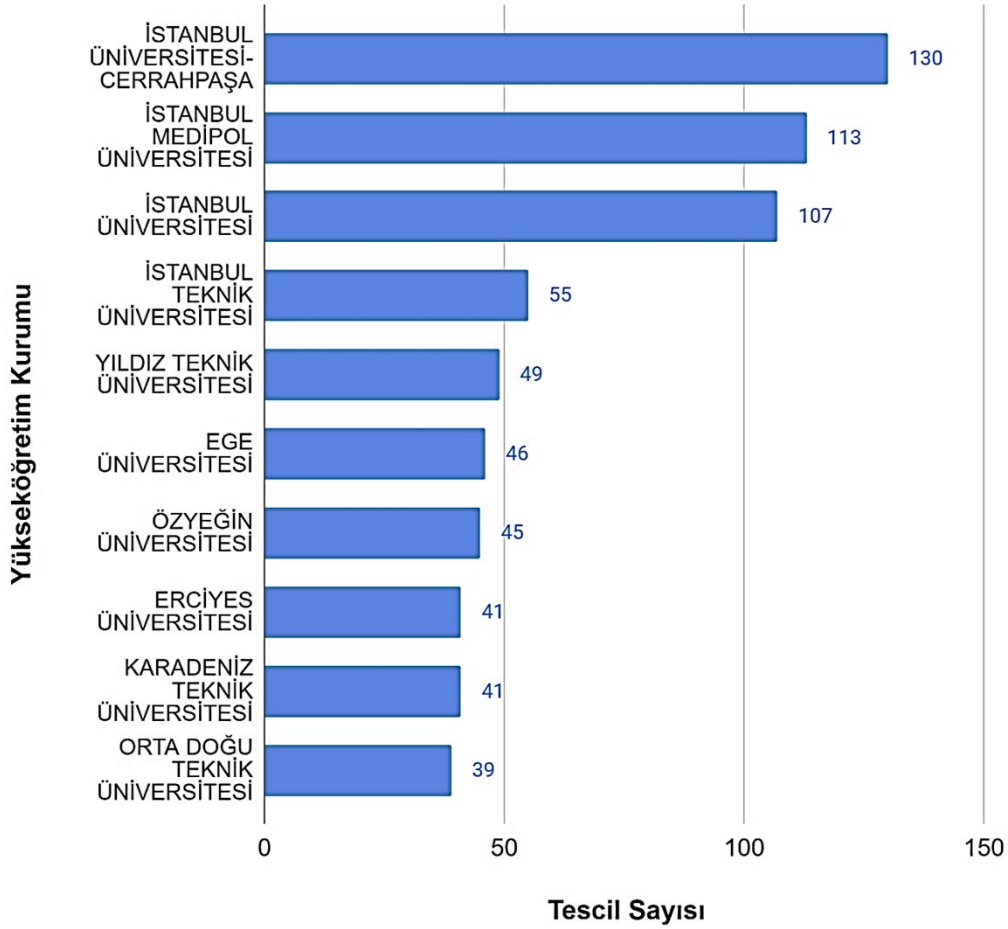
2022

YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARINDA GERÇEKLEŞTİRİLEN BULUŞLAR

Yükseköğretim Kurumlarında Gerçekleştirilen Buluşlara İlişkin İstatistikler

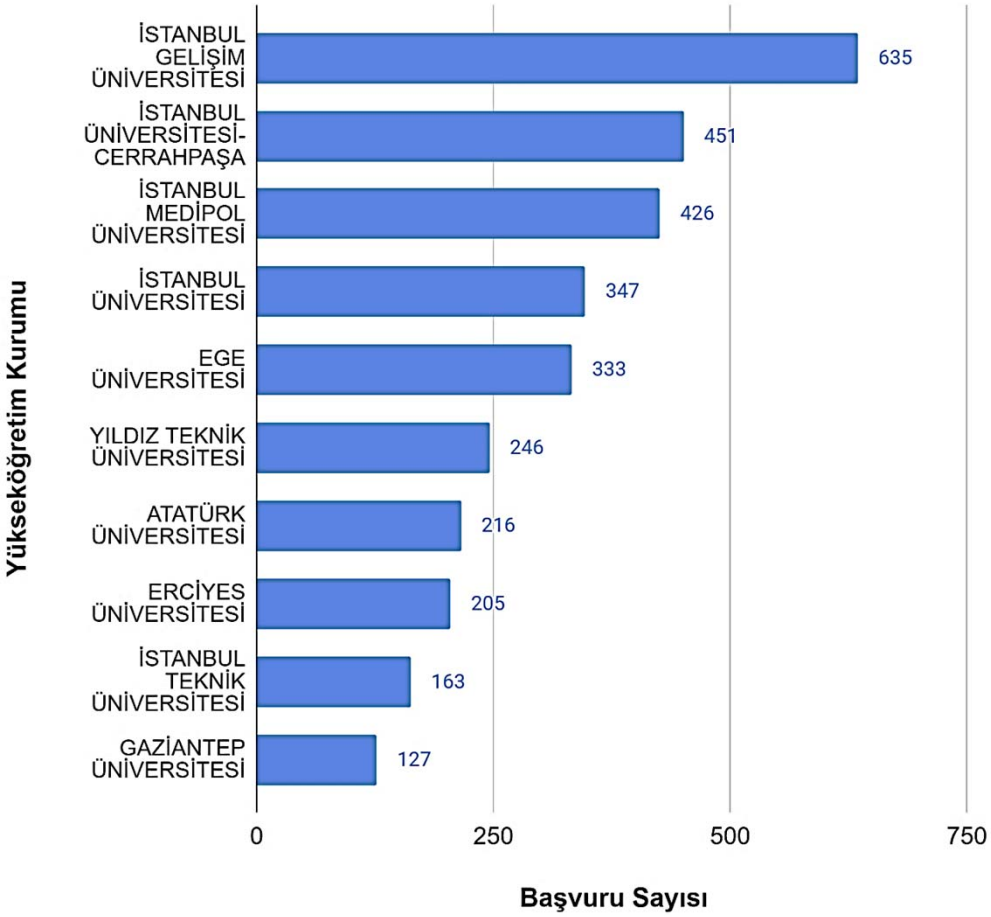
SMK kapsamında 2022 yılının sonuna kadar yapılan başvurular doğrultusunda en fazla tescil alanlar

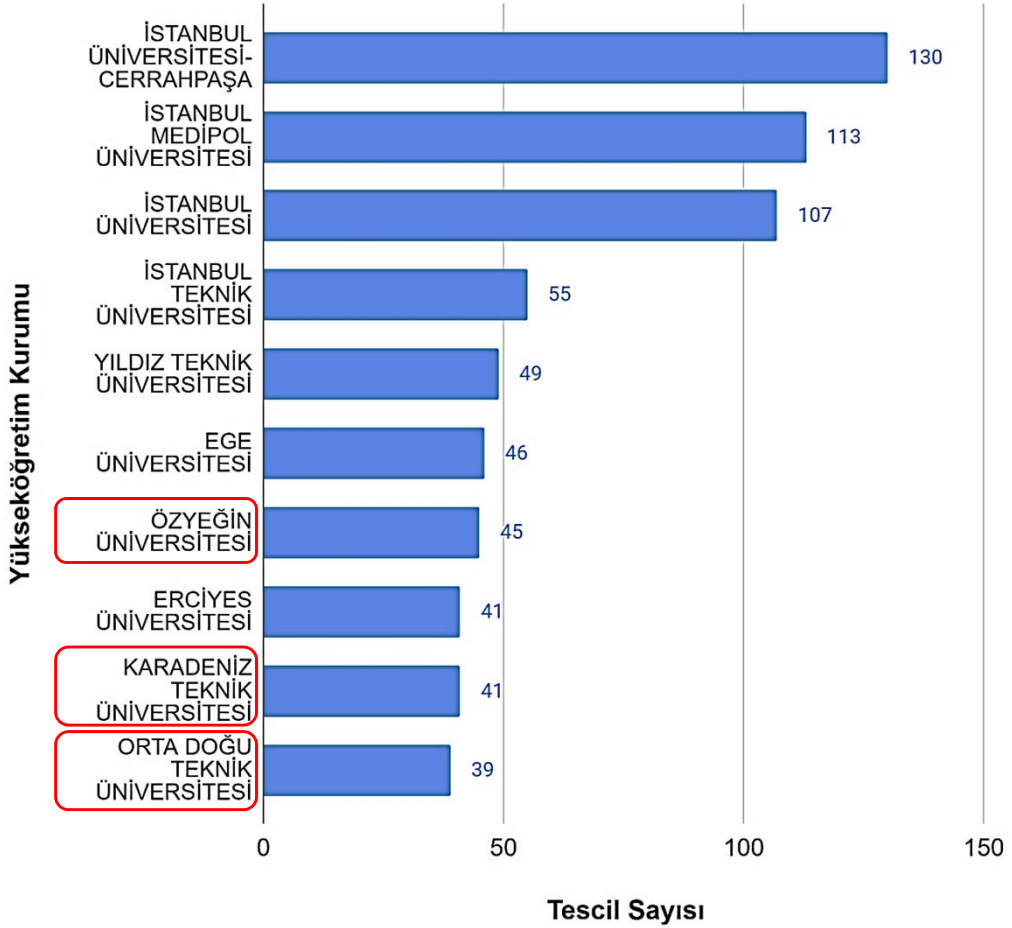

YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARINDA GERÇEKLEŞTİRİLEN BULUŞLAR

Yükseköğretim Kurumlarında Gerçekleştirilen Buluşlara İlişkin İstatistikler

SMK kapsamında 2022 yılının sonuna kadar yapılan başvurular doğrultusunda

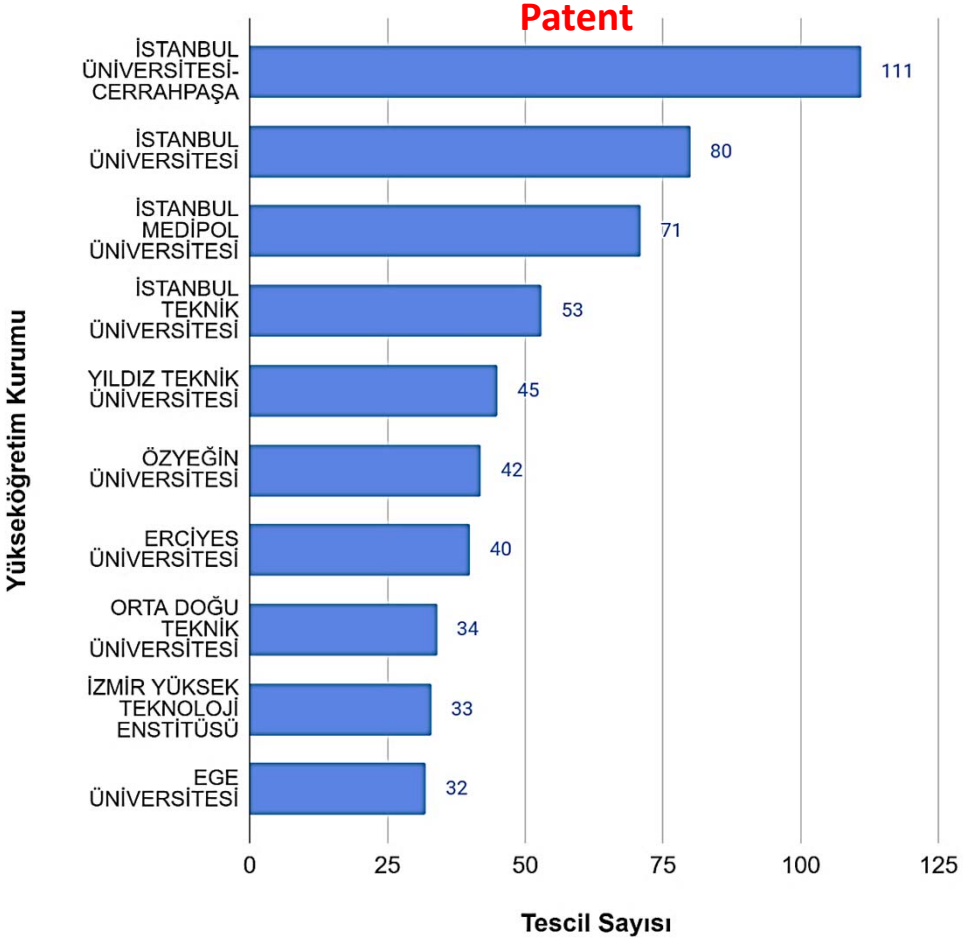

YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARINDA GERÇEKLEŞTİRİLEN BULUŞLAR

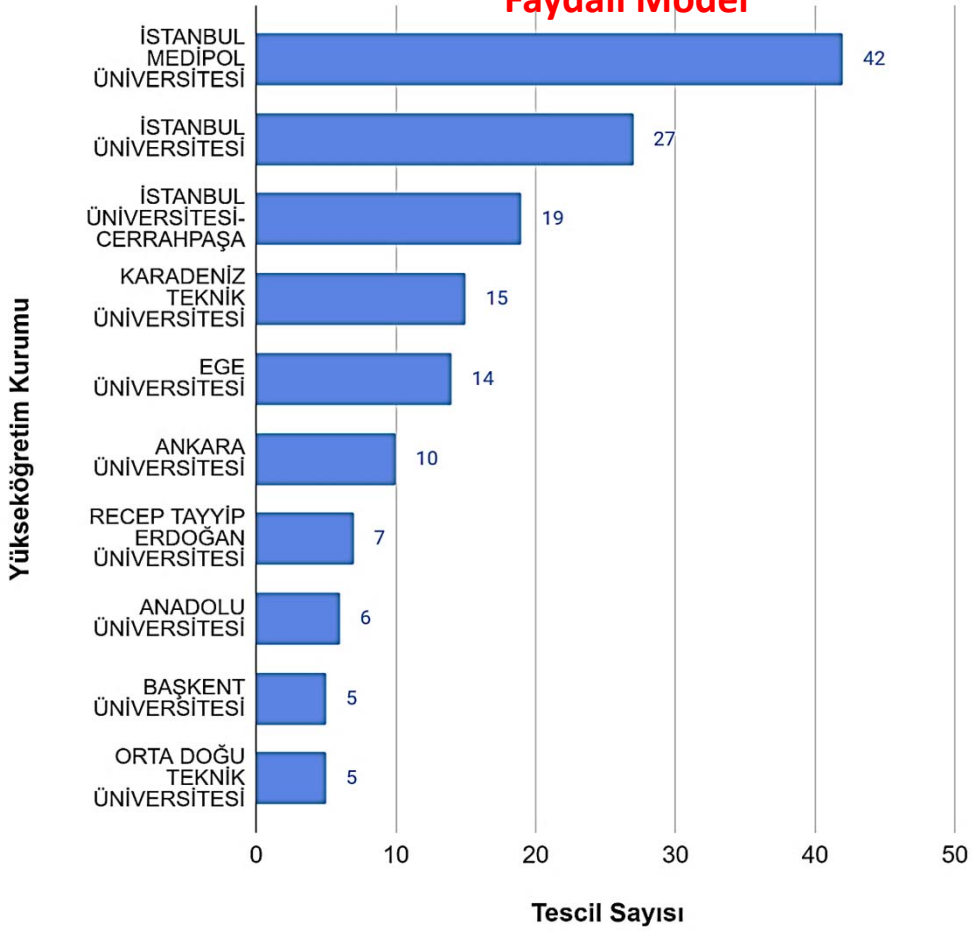
Yükseköğretim Kurumlarında Gerçekleştirilen Buluşlara İlişkin İstatistikler

SMK kapsamında 2022 yılının sonuna kadar yapılan başvurular doğrultusunda alınan tesciller

Patent

Faydalı Model

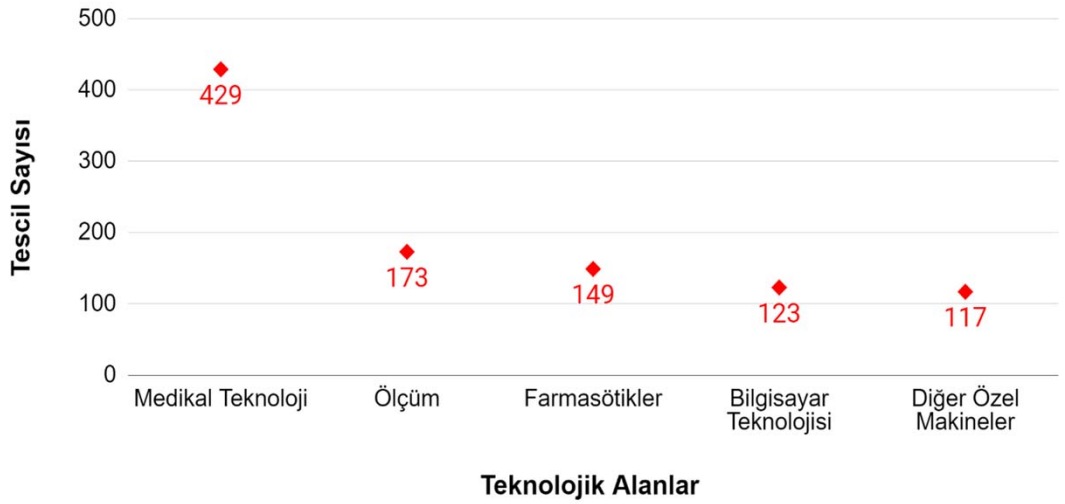

YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARINDA GERÇEKLEŞTİRİLEN BULUŞLAR

Yükseköğretim Kurumlarında Gerçekleştirilen Buluşlara İlişkin İstatistikler

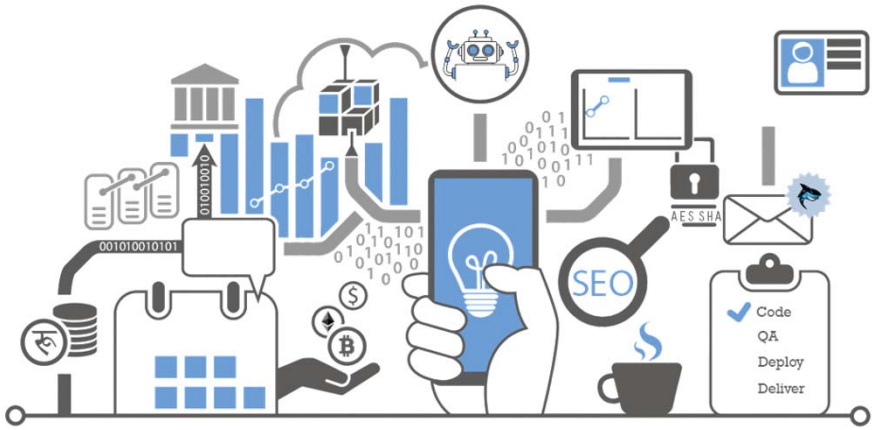
2003 – 2022 yılları arasında yapılan başvurular doğrultusunda

KAMU DESTEKLİ PROJELERDE ORTAYA ÇIKAN BULUŞLAR

SMK madde 122; ÇBY madde 36

Kamu destekli proje;

- kamu kurum ve kuruluşları tarafından **finanse edilen,**
- amacı ve kapsamı **projede tanımlanan** deneysel çalışmaları, araştırma ve geliştirme ve benzeri faaliyetleri kapsayan,
- hibe, burs veya herhangi bir destek için imzalanan işbirliği anlaşması, protokol veya her türlü sözleşme yoluyla **desteklenen,**
- **gerçek ya da tüzel kişiler** tarafından yürütülen faaliyetlerdir.

KAMU DESTEKLİ PROJELERDE ORTAYA ÇIKAN BULUŞLAR

SMK madde 122; ÇBY madde 37

Bildirim Yükümlülüğü

Bildirim eksik

Eksiklik bildirimi / **2 ay**

Eksiklik giderme / **1 ay**

Buluş Bildirimi

Proje desteğinden faydalanan kişi

Destek sağlayan kamu kurum ve kuruluşu

KAMU DESTEKLİ PROJELERDE ORTAYA ÇIKAN BULUŞLAR

SMK madde 122; ÇBY madde 37-38

Bildirim Yükümlülüğü ve Hak Sahipliği Talebi

Buluş Bildirimi

Proje desteğinden faydalanan kişi

Destek sağlayan kamu kurum ve kuruluşu

Hak sahipliği talebi
(**1 yıl içinde**)

Bildirim tam

Talep yok

Talep var

Kamu kurumu hak sahipliğini alabilir.

Patent başvurusu yükümlülüğü

KAMU DESTEKLİ PROJELERDE ORTAYA ÇIKAN BULUŞLAR

SMK madde 122; ÇBY madde 39

Başvuru Yükümlülüğü

Proje desteğinden faydalanan kişi, buluşa ilişkin olarak hak sahipliği talebinde bulunması durumunda hak sahipliği talebinin kamu kurum ve kuruluşuna bildirim tarihinden itibaren **dört ay** içinde, proje desteğinden faydalanan kişi ile destek sağlayan kamu kurum ve kuruluşunun anlaşmaları halinde karar tarihinden itibaren **en geç altı ay içinde**, buluş için patent başvurusu yapmakla yükümlüdür. Bu sürede patent başvurusu yapılmamışsa destek sağlayan kamu kurum ve kuruluşu buluş için hak sahipliğini alabilir ve patent başvurusunda bulunabilir.

Bu süreden sonra patent başvurusu yapılmışsa destek sağlayan kamu kurum ve kuruluşu buluş için hak sahipliğini alabilir ve patent başvurusunun kendi başvurusu olarak işlem görmesini isteyebilir. Bu durumda destek sağlayan kamu kurum ve kuruluşu, başvurunun kendi başvurusu olarak kabul edilmesi ve işlem görmesi talebini geciktirmeksizin Kuruma bildirir. Kurum, bildirim tarihi itibarıyla başvuru sahibi değişikliğini Sicile kaydeder. Proje desteğinden faydalanan kişi yapılan patent başvurusuna ilişkin tüm bilgi ve belgeleri destek sağlayan kamu kurum ve kuruluşuna verir.

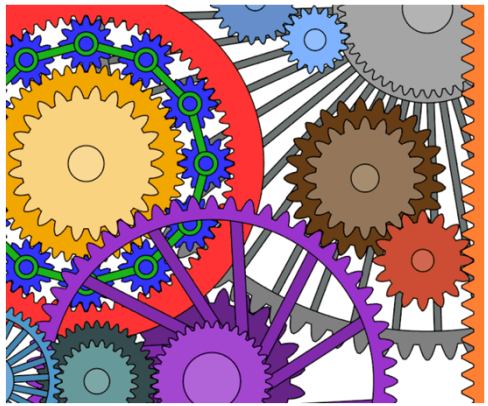
Başvuruda destek sağlayan kamu kurum veya kuruluşu belirtilir.

KAMU DESTEKLİ PROJELERDE ORTAYA ÇIKAN BULUŞLAR

SMK madde 122; ÇBY madde 40

Kamu Kurum veya Kuruluşlarının Kullanma Hakkı

- Buluşun doğrudan kendi ihtiyaçları için kullanımına ilişkin bedelsiz bir lisans hakkı
- Makul şartlarda üçüncü kişilere lisans verilmesini isteme hakkı
  - Proje desteğinden faydalanan kişinin patent konusu buluşu kullanmaması veya kullanım için girişimde bulunmaması,
  - Proje desteğinden faydalanan kişi veya lisans alan tarafından üretilen patent konusu ürünün, kamu sağlığı veya millî güvenlik nedenleriyle ortaya çıkan ihtiyacı karşılayamaması,
  - Proje desteğinden faydalanan kişi veya lisans alan tarafından üretilen patent konusu ürünün, kamu kurum veya kuruluşunun ihtiyacını karşılayamaması

KAMU DESTEKLİ PROJELERDE ORTAYA ÇIKAN BULUŞLAR

Kamu Destekli Üniversite – Sanayi İşbirliği Projeleri Sonucunda Ortaya Çıkan Buluşlar

1. **Üniversite – Sanayi İşbirliği İçeren Kamu Destekli Projeler**
2. **Yükseköğretim Kurumunun Tek Başına Yararlandığı Kamu Destekli Projeler**

KAMU DESTEKLİ PROJELERDE ORTAYA ÇIKAN BULUŞLAR

Kamu Destekli Üniversite – Sanayi İşbirliği Projeleri Sonucunda Ortaya Çıkan Buluşlar

1. Üniversite – Sanayi İşbirliği İçeren Kamu Destekli Projeler

Hak sahipliği, aksine bir düzenleme olmadıkça, sözleşme ile belirlenmektedir.

Sözleşme kapsamında patent başvuru hakları **taraflardan birine** bırakılabilir veya **müşterek hak sahipliği** olarak düzenlenebilir.

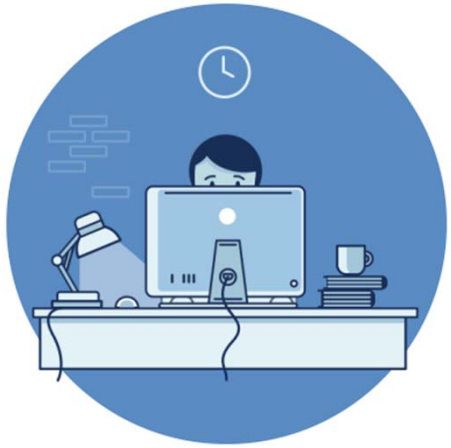
KAMU DESTEKLİ PROJELERDE ORTAYA ÇIKAN BULUŞLAR

Kamu Destekli Üniversite – Sanayi İşbirliği Projeleri Sonucunda Ortaya Çıkan Buluşlar

2. Yükseköğretim Kurumunun Tek Başına Yararlandığı Kamu Destekli Projeler

Proje desteğinden faydalanan yükseköğretim kurumunun ortaya çıkan buluşlara destek sağlayan kamu kurum veya kuruluşuna geciktirmeksizin bildirmesi gerekmektedir.

Buluş üzerinde **hak sahipliği** talep edip etmediği konusundaki tercihini ise, buluş bildirim tarihinden itibaren **bir yıl** içerisinde destek sağlayan kamu kurum veya kuruluşuna bildirme yükümlülüğü bulunmaktadır.

Proje desteğinden faydalanan yükseköğretim kurumunun hak sahipliği talebinde bulunması durumunda, talebin kamu kurum ve kuruluşuna bildirim tarihinden itibaren **dört ay** içinde, yükseköğretim kurumu ile destek sağlayan kamu kurum ve kuruluşunun anlaşmaları durumunda ise, karar tarihinden itibaren **en geç altı ay içinde**, buluş için **patent başvurusu yapma yükümlülüğü** bulunmaktadır.

KAMU DESTEKLİ PROJELERDE ORTAYA ÇIKAN BULUŞLAR

Kamu Destekli Üniversite – Sanayi İşbirliği Projeleri Sonucunda Ortaya Çıkan Buluşlar

Hak sahipliği **bir tarafa ait** olacak şekilde düzenlenmişse,

Hakların sahibi olan taraf → Buluş bildirimi → **Destek sağlayan kamu kurumu**

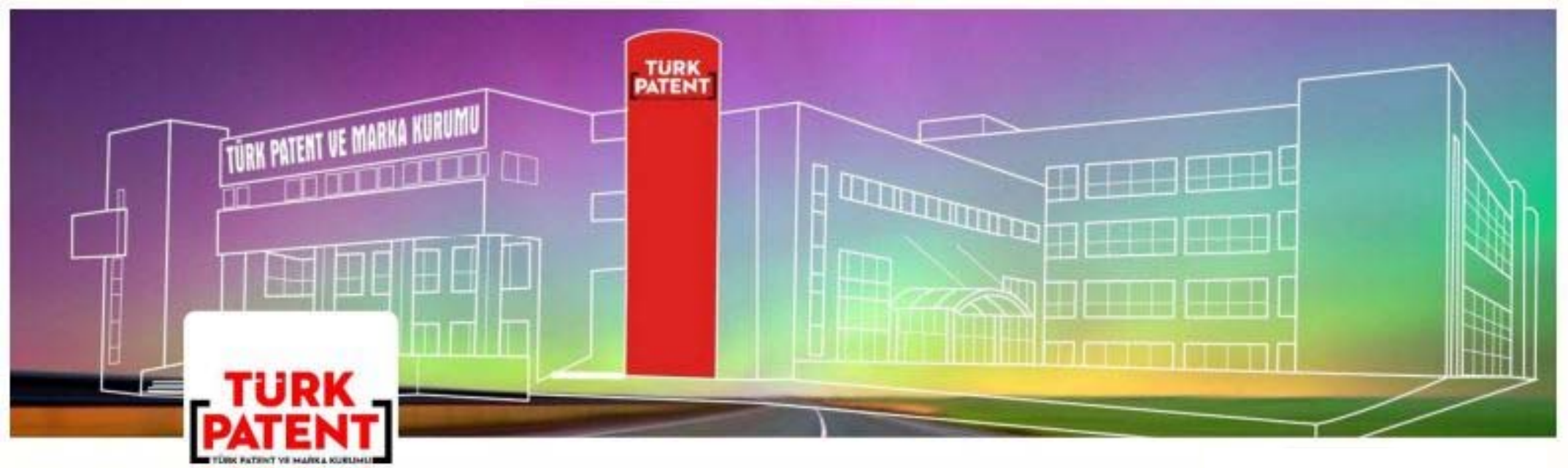
Hak sahipliği **müşterek** olarak düzenlenmişse,

Destek sağlayan kamu kurumuna **ortak** bildirim yapılmalı.

Mevzuatta belirtilen süreler içerisinde patent başvurusunda bulunulmalı.

BENİ DİNLEDİĞİNİZ İÇİN TEŞEKKÜR EDERİM…

seren.kucukkaya@turkpatent.gov.tr